

PORGazeen 28



Tomáš Billa



Eduard Hulicius



Zuzanna Janyšková

oktaváni 2000



Magdalena Kalousová



Kryštof Hanzlík



Vít Koucký

před osmi lety



Lucia Mazánková



Silvestr Špaček



Ondřej Zátka



Magda Lomičová

PORGAZEEN 28časopis Prvního obnoveného
reálného gymnázia**Šéfredaktor**

Jakub Seidl

Červená action

Klára Balcarová

Mikuláš Bryan

Cyril Hirsch

Ondřej Hojda

Jakub Jedlička

Jakub Krč

Grafická úprava a sazba

Štěpán Klímeš

Jazyková úprava a korekce

Tereza Botlíková

Martin Valášek

Ilustrace

Veronika Barešová

Ondřej Hojda

Technická asistence

Adam Blažej

Lukáš Macura

Tisková příprava

CINEMAX

Tisk

UIV, nakladatelství TAURIS

Adresa a ý-mejl redakce

PORG, Lindnerova 3,

Praha 8, 180 00

porgazeen@seznam.cz

Internetový magazín<http://www.porg.cz/porgazeen>

Martin Vlach

Cena 10 Kč**uzávěrka:**

16. června 2000

Vaše příspěvky velmi uvítáme**a) komukoliv z redakce****b) viz adresa a ý-mejl****Obsah:**

Úvodník	3
Stalo se...	3
Ze života a smrti školy	4
Na Maryše	4
Jak jsme se nachmelili	5
Poslední glosa redaktorská, první čtenářská	6
Čára aneb třídní výlet sexty	7
Majk víl mis jů!	7
Rozloučení	7
Literární tvorba	8
Na začátek jako úvodík	8
Klec	8
Madona z nebes	8
Duše chtěče	8
Stanislav Roup Ežnický – Po škole	9
Perníková chaloupka	9
Už se šerilo	10
Taková normální rodinka	11
Žaly, steny, výkřiky to jest oktaváni v knihovně	12
Jak se jedlo ve středověku	14
O Salmovské trochu jinak	15
Těžká chvílka	15
Bláznovství	16
Glasgow II.	16
English Page	18
Od Diderota se mnohé změnilo	19
Výtvarné umění v létě	20
Otázky do postele II.	22
Midasův komplex	22
Perly svini(m) III.	23
Test! Test! Test!	23

PORGAZEEN 28

vychází za opětovné podpory nadace

OPEN SOCIETY FUND,

od níž redakce dostala grant

na výrobu časopisu.

Děkujeme

ÚVODNÍK

skuhrání šéfčervenéhoherce

Čtenáři!

(To víte, pětku jste už vyplázli, tak proč bych vám pochleboval s nějakým vážením si).

Na začátek mám pro vás dvě zprávy – dobrou a špatnou. Ta dobrá je, že nám OSF přidělil grant na příští rok. Ta špatná: je to už grant poslední. OSF financuje PORGazeen prakticky od jeho vzniku, takže se musíme poohlížet po nějakých nových „dojných kravách“. Tou nejvíce na ráně jste pochopitelně vy, drazí čtenáři. Jinými slovy – od příštího čísla bude PORGazeen vycházet za cenu více odpovídající výrobním nákladům.

To bychom měli, takže mohu na svém seznamu stížností

pokročit dál. Obávám se, že se vztah většiny studentů k PORGazeenu změnil z tvůrčího (pokud takový vůbec někdy byl) na čistě konzumentský. „Kdy vyjde PORGazeen?“ ptá se houba na tabuli. Až do něj, milá houbo, něco napíšeš.

„Vy se s tím PORGazeenem nák flákáte!“ vyčítá mi katedra. A to si ho asi mám jako celej vycucat z prstu?

No, nechme toho. Pokud tyto řádky čtete, znamená to, že se houba s katedrou se přece jenom rozepsaly, nebo z mých prstů zbyla jen neforemná, vysušená hmota. Užijte si to!

Jakub Seidl

Stalo se...

Mikuláš Bryan

+++ Pan ředitel se v PORGazeenu dušoval, že na školních akcích by nikdo z profesorského sboru nevzal do úst alkohol, možná jedno zdravotní pivo po večeři. My z třídního výletu víme, že slivovice se také nepočítá, protože je to medicínka na žaludek. A jedinci, kteří chtějí být obzvláště zdraví, si musí po večeři dát těch piv raději trochu víc. +++ Maturanti chodili po škole a tvářili se hrozně zarputile. Dělal, jako že neodmaturují. +++ Spadla počítačová síť. Vedení školy se dušovalo, že za to může blesk. Náprava zjednána v bleskurychlém čase tři týdnů. Je fajn být zase ve spojení se světem. +++ Byli jsme na chmelu. Všichni horníci balili Rybu, Max slavil osmnáctiny a Bobo hapal do potoka. +++ Jestli jste si ještě nevsimli, tak jsme mistři. Zvítězili jsme v bratrovražedném boji. Národu sláva. +++ Zapisování na školy v přírodě proběhlo letos bez větších potíží

a skoro všichni se dostali skoro tam, kam chtěli. +++ Zjišťuji, že i když jsem pořád starší a starší, pořád si neumím dávat pozor na ústa. Ale pracuji na tom. +++ P. p. Kubiček rozhodl, že levá bota je věc a pravá bota je druhá věc. Totéž platí o ponožkách. Hudební nástroj ovšem věcí není. Asi se nám vyplatí investovat do stepařské obuvi. +++ Jaroslav tvrdil, že si chce vytáhnout nejstarší literaturu, renesanci, baroko, nebo obrození. Když jsem mu řekl, že si vytáhne poesii šedesátých let, nevěřil. Navíc tvrdil, že poesie by nebyla taková katastrofa, že horší by to bylo s prosou. Hádejte, co si vytáhl. +++ Oktavání sice celkem hezky odmaturovali a dali nám kousnout dortu, zato nám udělali ve třídě epesní bordel. Klauz nám skrzevá tabuli v holých větách nařídil, ať to do 18:00 kookáme uklidit, nebo bude holotřída. Zjevně podědil pokoru a přemíru taktu. +++

Těšíme se na prázdniny. Radostné vyhlídky kalí jen vidina reparátu z matematiky. +++ Voloďa se odchodem oktávánů stal nejstarším studentem na PORGu. Síla, co? +++ DTK! +++ Naši zbabělí spolustudenti prchli do Lipska, tudíž počet septimánů zapojitelných do procesu výuky kolísal od dvou do sedmi jedinců. Profesori i my jsme to brali sportovně a vzniklou situaci řešili s několikametrovým nadhledem. +++ Proslýchá se, že nám budou opravovat školu. +++ Někdo nám kompletně vyzdobil Francouzštinu. Úplně nám to vrazilo dech. +++ P. p. Krčovi někdo zničil vzhledný plakát na dveřích sborovny. I přes taktní výzvu k tomu, aby se udal, tak zjevně dosud neučinil. Věru tristní vizitka prestižního ústavu.

Matěj ze sekundy

Jsmo mistři světa v ledním hokeji. Oktáva se loučila a dražila věci. Proběhly maturity. Proběhly doplňovačky do tercie. Sekunda byla na vodě a na výletě. A. K. chodí s M. S. F. D. umí periodickou soustavu prvků nazpaměť. Zemědělství postihlo sucho. F. D. zachránil kaštan na zahradě. Je zprovoz-

něna počítačová místnost a brzy bude zase zavřená z důvodu nové fasády. Pan profesor Trojan odchází. Paní profesorka Ulrychová taky. V krámku zlevnila Baba párky. (lidi nakupují ve Stravovacim, protože Baba má vše otrávené – pozn. red.) Primáni mají rádi Mědu Hnusníka a Betyнку. M.C. je

nedochvilný. Nemám dvířka od skříňky. V Irsku bude (bylo) hezky. Budou prázdniny (jupí). J. V. drobíl v autobuse a musel to uklízet. Korábani jsou zlí. J. J. je našťvaný na M. C. kvůli jeho nedochvilnosti. Můj počítač nepíše háčky na velkém C s háčkem. Toť vše.

Ze života a smrti školy

Na Maryše

„Nechcete do Národního na Maryšu? ZADARMO!“ optal se nás jednou pan profesor Valášek. Těžko bychom se mohli cítit jako praví Češi, kdybychom takovou nabídku odmítli – klenoty národní kultury je přece nutné podpořit alespoň svou přítomností. Eva Š. dokonce nabídla, že s sebou na představení vezme celou rodinu, včetně babičky, kterou však za tím účelem bude třeba nějak probrat z komatu.

O několik dní později se kulturyčtivá (či spíše čehokolivcojezadáčochtivá) skupina sextánů shromáždila před ND, Eva Š. s urnou v ruce (babička si prostě představení nechtěla nechat ujít). Zde mělo dojít k setkání s tím neznámým dobrodincem, který nám ono ZARMA nabídl. Příkvačivší slečna zaměstnankyně nás však tak trochu připravila o iluze. Po několika jejích zmatených větách těm bystřejším došlo (a mně to došlo jen o chvíli později), že Porgáni se opět stali lacinou pracovní silou – tentokrát jsme se nemuseli převlékat do historických krojů, náplní naší práce mělo být rozdávání jakýchsi anket návštěvníkům divadla. Naši odměnou potom lístky na Maryšu.

Své pozice jsme, v jedné ruce štosy anket, ve druhé tužky, zaujali asi hodinu před představením, vybaveni praktickou radou slečny zaměstnankyně: „Když nebudou chtít vyplňovat, tak jim řekněte, že můžou něco vyhrát!“

Oběti se začaly trousit velmi záhy. Nejprve v malých počtech, později se však potenciální vyplňovači anket do divadla začali hrnout jako mouchy na sračku a my si začali připadat jako Španělé v bitvě u Otumby (ach ne, seminární práce z dějepisu mne poznamenala víc, než jsem si myslel!)...

Rozdávání anket ve mně zanechalo celou řadu poznatků. Zaprvé, při této práci je nutno se zbavit ostychu. Komu se to nepodaří, ten skončí jako Ondřej Hojda, který za mnou asi v polovině pracovní doby přišel a s lehkým náběhem k pláči mi sdělil, že ještě nic nerozdal...

V našich řadách ovšem zároveň vykrytalizovalo několik talentů.

Z nich musím vyzdvihnout zejména osobu, která byla k rozdávání anket snad přímo stvořena – Marii Skálovou. Zatímco my ostatní jsme se trapně zdržovali zdvořilostními sentencemi, Marie Aserktivní „zákazníkům“ dotazníky mlčky cpala snad až někam do krku. Když už někdy byla donucena ke komunikaci, programově každému tykala. Prokázala neuvěřitelnou pohyblivost a vytrvalost, jakožto i úctu ke stáří („...podívej babi, ty tady prostě jenom tužkou zaškrtáš tyhle políčka...“)

Mé ponížení však dostoupilo vrcholu v okamžiku, kdy vnutila dotazník jednomu adolescentnímu parchantovi, který mě předtím odbyl...

Jestliže od Marie Velkolepé lidé dotazníky bez odporu akceptovali, nás ostatní občas vyfakovali. Jako asi nejdementnější odbývací věta se mi jeví: „Ne, děkuji.“ Špatné není ani „Nemám brýle.“ Když nevidíš bez brýlí, tak nelez do divadla, ty krtku!

Těsně před představením, když už jsme padali vyčerpáním (s výjimkou Marie Nezdolné, samozřejmě) pan profesor Valášek, který dobu naší dřiny strávil kdesi v zákulisí se slečnou zaměstnankyní, oznámil, že padla, takže jsme se šli usadit na místa. Seděli jsme na těch nejpodřadnějších, nejvýše položených sedadlech (to je ale pěkný paradox!), odkud nebylo herce ani vidět, ani slyšet. Nejhorší místo v celém divadle však získal, vzhledem k předchozímu pracovnímu nasazení celkem po zásluze, Ondřej Hojda. Kvůli sloupu, který stál přesně před jeho sedadlem, pro něj nabylo představení lehce postmoderního charakteru.

O přestávce se pan středoškolský vyučující Valášek vydal za slečnou zaměstnankyní vyjednat lepší místa. To se mu nakonec po velmi zdoluhavém a vyčerpávajícím přesvědčování zdařilo, takže jsme byli přesunuti do přízemí. Tam jsme v náctiletých osobách ženského pohlaví, které seděly za námi, získali neocenitelné komentátorky, jejichž originální glosy nás pak provázely celým zbytkem představení. Když jedna z nich označila Vávru za čuráka, nevydržela to již Eva Š. a v souladu

s příslovím „na hrubý pytel hrubá záplata“ naše sousedky mocným hlasem požádala, aby držely hubu. Nedržely. Přesto hodnotím celou tuto akci jako velmi zdařilou a přínosnou. Snad i pro Evinu babičku.

Jakub Seidl

Poznámka:

V Jakobově článku, jakkoli vám připadal zábavný, došlo v rámci vyhledávání vtipných situací k několika zásadním zkreslením reality. Zejména:

a) Eva s sebou samozřejmě žádnou babičku v urně ani bez ní neměla. Tímto se omlouvám jménem celého časopisu živé a zdravé babičce, kterou při čtení předchozího článku možná poněkud zamrazilo.

b) Není pravda, že bych nerozdal žádné letáky nebo že bych to musel Jakobovi plačtivým hlasem sdělovat. Naopak si troufám tvrdit, že jsem se vnutil více lidem než Jakub, který si takto na mou osobu promítá své komplexy.

c) Lidé, kteří jdou do divadla a trpí dalekozrakostí, samozřejmě nemusí mít sebou brýle na blízko.

d) Je sice pravda, že jsem seděl první polovinu představení v blízkosti sloupu, ten mi však rozhodně nebránil ve výhledu. Herci byli samozřejmě i odtud slyšet a vidět výborně.

Doufám, že vám uvedení některých skutečností na pravou míru nezkažilo zábavu z tohoto veskrze humorného textu. Pan šéfredaktor prostě cítí potřebu každá fakta nějak okořenit, koneckonců – typická úchylnka žurnalisty.

Ondřej Hojda

Jak jsme se nachmelili

aneb popis jednoho zápasu

Můj milý deníčku, to jsem zase já. Doufám, že se nezlobíš, že tě pořád otravuji svými malichernostmi, ale dnes se v mém životě přihodilo něco obzvláště vzrušujícího a já ti to chci dopodrobna vypovědět. Začnu ale spořádaně od začátku.

Je zajímavé sledovat, jak dokáže filuta čas překout i ty nejodpornější zážitky v relativně příjemné vzpomínky. Když jsme byli loni na chmelu, propadali jsme hysterickým záchvatům, v noci se nám zdálo o zavádění, když jsem zavřeli oči, viděli jsme dráty, ráno jsme vstali a při oblékání jsme v rozespalosti zavedli kalhoty na tyče od palandy, každé jídlo jsme jedli s pocitem, že bude naše poslední a proklínali jsme den, kdy nás napadlo podepsat ten oblundný kus papíru, který nás odsuzoval k osmi hodinám těžké manuální práce denně, s průměrným platem dvanácti korun za hodinu. Když jsme pak po týdnu dřiny odjížděli v průměru s pěti sty korunami, valná většina z nás se zapísalaha, že na chmel ji už nikdy nikdo nedostane. Fakt, že jsme letos podepsali tu prokletou smlouvu téměř všichni, považují za jeden z nej-

podivnějších psychologických úkazů vůbec. Ale co, pozdě by bylo bycha honit a komu se nelenilo, tomu se zelesnilo.

Včera večer jsem ustříhl poslední kousek krejčovského metru. Celou noc jsem oka nezamhouřil, jak jsem se těšil na již dlouho plánovaný odjezd na chmelovou brigádu. Ráno jsem vstal pro jistotu už v pět hodin, abych snad nezameškal náš autobus a již o tři čtvrtě hodiny později jsem natěšeně stál před školní budovou a očekával tak důvěrně známé a přátelské funění karosy. Byla mi trochu zima, a tak jsem vyndal z batohu šálu a pro rozehrátí jsem ji zkusmo zavedl kolem zábradlí. Velmi jí to slušelo. „Tak přeci jsi všechno nezapomněl,“ pochválil jsem se v duchu a hned mi bylo u srdce tepleji.

Spolupracovníci se začli nesměle trousit kolem desáté hodiny, vypadali trochu, jako kdyby ani neměli chuť do práce, ale to bylo nespíš jen nevyspáním. Víím, že hluboko uvnitř se těšili stejně jako já. Spolupracovník B. hned po příchodu prohlásil, že skočí koupit „nějaký pití“ a začal se shánět po batůžku. Jako kdyby tu sodovku nemohl nést v ruce.

Někdy tou dobou nám došla zoufalá bezvýchodnost našeho postavení. Rázem jsme si vzpomněli na všechny hrůzy, které jsme loni přestáli, a bylo nám drobátko mdlo. Protože to, že člověk jede na chmel poprvé, je pouhým projevem nezkoušenosti, kdežto to, že člověk jede na chmel podruhé, je projev těžké, neléčitelné demence.

Autobus dorazil jen s mírným zpožděním a nadřízený spolupracovník Podaná nás do něj po poctivém přepočítání s mateřskou láskou usadila. Pak nám řekla, že nadřízený spolupracovník Brůna má střevní chřipku a že jej nahradí nadřízený spolupracovník Valášek. To se mě nijak nedotklo, mám všechny členy profesorského sboru rád stejně hluboce a upřímně. Pak nám ještě oznámila, že nepojedeme do Kněževsi, ale do Senomat, kde jsme byli i loni. Mezi spolupracovnicí vyvolala tato zpráva vlnu remcání, ale já jsem byl od srdce rád, že se vrátím na místo, kterému jsem již jednou pomohl s kultivací rostlinstva, že se zase setkám s hodnou paní kuchařkou, která nám vařila samé dobroty a že

zase uvidím pana agronoma Kapsu, který mi přirostl k srdci skoro jako vlastní otec.

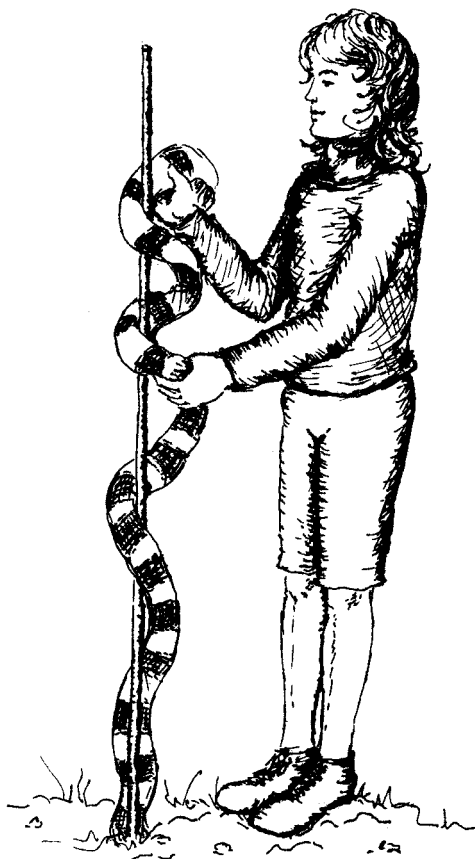
Areál nám byl skutečně důvěrně známý. Stejně šedé stěny, stejně chladné chodby, stejná společná sprcha pro chlapce i děvčata, stejně sprosté nápisy na palandách.

Neztráceli jsme čas, a to bylo dobře. Hned po příjezdu nás paní Kapsová instruovala o bezpečnosti práce (nezapomněla zdůraznit, že pracujeme pro státní podnik, což mi přišlo milé) a my jsme mohli vyrazit na chmelnici. Už jsem se na své malé zelené kamarády těšil, skoro stejně jako na příchod Ježíška nebo návštěvu u svého hodného pana dentisty.

Práce na chmelnici je ubíjející. Je zhruba stejně kreativní jako studenti PORGu, zato však výrazně blbější. Jediné, co ji činí zajímavou, je možnost sledovat vývoj psychického stavu pracujícího jedince. Prvních dvacet minut každého dne je velmi příjemných. Člověku přijde zavádění jako milá a nenáročná práce a diví se, jak na ni mohl kdy nadávat. Pak následuje ostrý zlom a dostavuje se bezmoc a vztek. Na sebe, svou blbost, práci, všechny ostatní. Vydrží až do svačiny. Během svačiny obvykle dochází k znechucení nad ubohou kvalitou zdejších polévek, až toto odezní, následuje naprostá apatie, tupé a příjemně bezmyšlenkovité motání kytiček kolem drátů a rvaní přebytečných šlahounů. Vydrží až do oběda.

Miluji knedlíky a tak jsem rád, že nám je dávají k obědu každý den. Obědy jsou tu vůbec hrozně dobré, na čerstvém vzduchu člověk tak krásně vytráví a pak mu chutná víc než doma. Navíc knedlíky dodávají tolik potřebnou energii pro práci na chmelnici, takže můžu hned po obědě vyskočit, s bujarým jásotem vběhnout do džungle drátů a zelených lián a pokračovat v kamarádském poštuchování se s chmelovými výhonky.

Po obědě následuje peklo na zemi, i když šikovného hasiče aby jeden na chmelnici pohledal. Dvě a půl hodiny práce na přímém, ostrém a břitkém poledním slunci. Čas se vleče nepřímou úměrně rychlostí vypařování tělních tekutin. Když pak přijede hodný pán se



svačinou (chleba s věcí), leckdy ani nezbývá dost sil na doplazení se k várnici s růžovou vodou.

Ještě jsem ti nepovídal o našich sousedech. Všichni do jednoho to byli frekvákvanti sklářského učiliště a je až obdivuhodné, jak vynikali inteligencí, šarmem a taktem nad námi, pouhopouhými gymnasty. Navíc měli všichni ohromě kreativní práci. Bylo mi líto, že museli odjet, než jsme se stihli seznámit ještě blíže (s jedním jsme se podle vzoru našich idolů chtěli stát pokrevními bratry). I když to mělo i své světlé stránky – odpadlo negentlemanské handrkování o to, jestli půjdeme do sprchy první my, nebo děvčata (jako kdybychom tam nemohli všichni najednou). O to větší bylo mé zděšení, když dnes odpoledne hladce přisvířtěla moderní karosa plná nových spolupracovníků.

Byli velcí. Byli osmahlí. Byli drsní. Byli tupí. Byli to horníci. Děvčata se při pohledu na jejich vypracované svalstvo začínala nezdravě tetelit, mluvit zvláštním chruplavým hlasem a podezírele přivírat víčka. Některé dívky jevíly dokonce takové známky vzrušení, že začaly prohlašovat, že se bojí chodit samotné, snad aby se v zápalu vášně na nějakého toho horníka nevrhly a ne nezn (brr, nejde mi to napsat) nezamysleli se společně nad problematikou šlechtění kulturních obilnin v krutých podmínkách postsocialistické agrokultury. Pamatuji si, že jednou jsme šli večer do cukrárny a viděli jednoho svalnatého horníka, jak dělá shyby na podivné kovové konstrukci trčící z jedné budovy areálu. Chvilí jsme pozorovali jeho dobře míněnou snahu, obdivovali jeho potem se lesknoucí svaly a pak Martin pronesl památnou větu: „Když ho kopneš do koulí, sou mu shyby na hovno.“

Dnes večer jsme hráli kopanou s místními mladšími žáky. Nebyli jsme schopni vsítit gól ani po dvou hodinách urputné snahy, ale nikomu to nevadilo, všichni se bavili a byli na sebe hodní. Pak přišli naši spolupracovníci horníci. Chtěli si s námi zahrát. Chtěli jsme se vmluvit na přílišnou únavu, ale nepodařilo se. Během zápasu se ukázalo, že to vlastně nejsou tak úplně horníci, jako spíš zámečníci, a že to jsou celkem prima lidi. Takže nám ani nevadilo, že jsme prohráli tři jedna. Spolupracovník Hromádko sice nakopl jednoho z nich do rozkroku, ale nemyslím si, že by to byl od něj nějaký zlý úmysl (i když se mu to při kopané stává dost často), spíše bych to přičítal jeho v rozrušení mizivé koordinaci pohybů.

K bezesporu nejzajímavějším a nejvíce vzrušujícím momentům celého chmelu patřilo sledování hokejového mistrovství v místní putyce. Perfektní atmosféra dokázala strhnout i jinak introvertní typy k hlasitým projevům vášně, od povzbuzování k hrubým urážkám našich bývalých bratří. Zasloužené vítězství bylo samozřejmě řádně oslaveno, i když nikdo z profesorského doprovodu si samozřejmě nedovolil vypít více než jedno zdravotní pivo po večeri.

Spolupracovník Brabec slavil své osmnácté narozeniny. Jelikož jsem introvertní typ, účastnil jsem se spíše pasivně. Zajímavý postoj zaujala nadřízený spolupracovník, která po zjištění toho, že se koná nějaká oslava, prohlásila jen: „No, hlavně to tu moc nepozvracejte.“ Inu, zkušený biolog ví, jak zhoubný vliv má přemíra sladké limonády a slaných křupek na žaludek sotva dospělého jedince. Taková péče o vnitřnosti mých spolupracovníků mě dojala skoro až k slzám. Kdyby si jen vzali k srdcím dobré rady starších. Četl jsem si napínávací ekonomickou knihu od pana Smithe a nenechal se rušit rykem, který se linul zvenčí (později jsem se dozvěděl, že spolupracovníci se rozhodli plavat v místním nenapuštěném bazénu, ach ta mladistvá naivita), když se ale do místnosti značně várovavým krokem vpotácel spolupracovník Pohl, neodolal jsem, četbu přerušil a jal se sledovat vodu, která z něj odkapávala. Spolupracovník mi značně nejistým hlasem vysvětlil, že mu lávka vedoucí přes potok z ničeho nic zrádně ucušla pod nohama, nechal se převléct do suchého, vyprovodit se připomínkou, že kdyby spadl, má se zase vrátit, a znovu vykročil do tmy.

Připomínku si vzal k srdci. Vrátil se.

Bylo by toho ještě mnoho co říci. Třeba vypovědět celou historii o tom, proč nám nakonec zaplatili dvakrát víc, než měli v úmyslu, zmínit se o Petrově neschopnosti vyslovit Kazbundovo jméno, vypíchnout některé pikantní detaily nočního života, drobet se porýpat v alkoholovém svědomí mnohých zúčastněných, ale nějak se mi do toho nechce. Mám pocit, že už jsem naplkal více než dost. Snad by bylo ještě dlužno dodat, že ač jsem při odjezdu neustále opakoval, že to bylo krásné, ale bylo toho dost, začínám mít nebezpečný pocit, že to byla docela švanda a že za rok bych jel zase.

Vasil

Poslední glosa redaktorská, první čtenářská

Otevřel jsem nedávno staré číslo revue Souvislosti a četl v textu Martina C. Putny:

Člověk tak listuje starými časopisy. Co tehdy naši zvěčnělí předchůdcové psali, co překládali, co a jak recenzovali... A náhle narazí na větu: „Z redakce. Pan Dr. Bohdan Chudoba není od prvního čísla ročníku 1935 ani členem redakce ani spolupracovníkem Akordu.“ Tak hlásá obálka prvního čísla Akordu roku 1937. Náhle se za vši tou vědou, literaturou a uměnamí pootevře průhled do světa onoho „lidského, příliš lidského“, do redakčního koloběhu nadějeplných setkání, půtek, rozchodů a nových setkání.

Vybalil jsem si několik takových oznámení: vždycky mi bylo těch redaktorů bůhvíproč líto, zvláště pokud na tom byli jako inspektor Trachta v klasickém cimrmanovském filmu – přišli ke svému stolu, který však už nebyl jejich...

Pobaveně a s očekáváním jsem proto přelétl tiráž minulého PORGazeenu: až odtamtud jsem zjistil, že mi dal p. šéfredaktor Jakub Seidl padáka.

Mám rád hry, do kterých člověka vplétá osud a vždycky čekám, jak se budou vyvíjet a kolik prostoru člověk-hráč dostane. A občas si říkám se svým dvojníkem Jakubem Fatalistou: „I tohle bylo psáno tam nahoře.“

Kuba Krč

Poznámka p. šéfredaktora Jakuba Seidla: Minulá tiráž se nám moc nepovedla, to je fakt. Při vyškrtávání staré redakce jsme omylem s vaničkou vyhlili i Krče. Tak se na mne, pane profesore, nezlobte. Kdo na váš redaktorský stůl chtivé pohledné, tomu zlámu ruce.

Jak již je psáno tam nahoře p. p. si četl Souvislosti. Měl by je však také vyhledávat: Jako egoistický člověk má vždy radost z toho, že je důležitý a je v tiráži PORGazeenu. Kdyby si souvislosti totiž také uvědomoval, došlo by mu, že hodnocení grafikovi interpretace Jakuba Fatalisty bylo velmi špatné. Pak by hned pochopil proč VŠEMOČNÝ grafik „zapoměl“. (Samozřejmě nešlo o záměr, jen si nikdo nevšiml, že Kuba Krč chybí)

Čára aneb třídní výlet sexty

Třídní výlet. Událost, při které více než při čemkoliv jiném dochází ke stmelení třídního kolektivu (na jejím konci obvykle spolužáci vytvoří převalující se homogenní hmotu, ve které již nelze rozeznat Honzu od Elišky, natožpak Marii od Magdy). Ten náš jsme plánovali dlouho a jeho konečná podoba vykristalizovala po dlouhé řadě hlasování a palácových převratů. Odhlasovaná idea byla prostá – půjdeme po čáře. Jinými slovy, dopravíme se do nějaké vesnice, zvolíme směr (azimut) a po něm půjdeme les neles, řeka neřeka, soukromý pozemek nesoukromý pozemek. Drobným ústupkem skupině reptalek, které vyrazily do boje pod praporem ženství, ozbrojeny balíčkem vložek a vírou v povinnost ostatních přizpůsobit se jejich menstruačnímu cyklu, byl plán spát v kempech a zvolit tedy každý den takový směr, aby na konci čáry byl relativně komfortní nocleh.

Jak se později ukázalo, obraz výchozí ideje na promítací ploše reality byl poněkud zdeformován.

V pátek 9. 6. jsme vlakem dorazili do Tábora. Po kratším občerstvení v cukrárně a krátkém zažertování s popíjením nealkoholického piva před očima pana prof. Kubíčka (uznávám, že tento vtíp je intelektuálně tak na úrovni sekundy) jsme vyšli mimo město a vyrazili **po čáře**.

Proklestili jsme se několika menšími lesíky, prošli několika poli. Při pohledu na lány poničeného obilí za sebou jsme museli řešit první morální dilema – stojí naše „zábava“ za zničení

nemalého množství potenciálního chleba? Tento problém jsem vyřešil upozorněním, že naše zemědělství má přebytky, které vyvážíme do Běloruska, čímž udržujeme u moci Lukašenkův režim. Dál měl tedy náš pochod punc boje proti diktatuře.

K zajímavému zpestření došlo ve chvíli, kdy se nám do cesty postavil menší rybník. Rozdělili jsme se na dva tábory – měkoňové rybník obešli (pomohli si ve smyslu modifikovaného přísloví – z louže do bláta), my ostatní jsme se jali převlékat do plavek a přenášet batohy přes vodní překážku. Překonání sta metrů vodní plochy se všemi batohy nám zabralo asi hodinu. Cesta se dále změnila v nekonečné střídání pole, lesa a kopřiv.

Pozdě k večeru, po zastávce v hospodě, jsme se dostali na místo určené – ovšem po kempu ani vidu ani slechu, přespalí jsme rozeseť v okolí jakési zříceniny. Ráno došlo k exodu – pět zrádců, jejichž jména budiž prokleta a zapomenuta, zbaběle prchlo z našeho výletu. Jejich výmluvy byly směšné a průhledné (v noci jsem se vůbec nevyspal, v noci jsem zvracel, musím za maminkou do nemocnice...), leč p. p. Kubíčkoví nezbylo než říct: „Tak se sbalte a jeďte!“ A taky že je!

Ovšem ani svědomí nás setrvávších nezůstalo čisté. Rozhodli jsme se zradit Ideu. Dále jsme šli po značce. V Bělorusku se na lepší časy zatím neblýská.

Jakub Seidl

Majk, víl mis jů!

Rodilí mluvčí mají zvláštní status. Kromě toho, že se nás snaží naučit mluvit svým jazykem, se zároveň snaží zvládnout češtinu. Jejich nemotorné pokusy v nás často vzbuzují dojem, že je nejen možné, ale i nutné se k nim chovat jako k sice staršímu, ovšem lehce retardovanému kamarádovi. Po roce obvykle odjedou, aby jejich místo záhy zaplnil nový nejťif spíkr.

Ten letošní byl ovšem obzvláště vydařený. Nejenže mluvil solidně česky, dokázal nás také pobavit nezapomenutelnými anekdotami. Vzpomínáte na tu o potápěči, jenž byl napůl sežrán žraloky a jehož zohavené torzo vyprázdnilo žaludky většiny návštěvníků luxusní restaurace s výhledem na mořské dno?

Nebo na tu, jak se jeho kamarád vydal se svým psem na výlet do přírody, kde si puma s hlavou velikosti velké pizzy z těchto dvou po kratším váhání vybrala za pokrm toho čtyřnohého?

S Mikem se mi ovšem v myšlenkách nejvíce spojuje sledování filmu *The Faculty*. Šlo o science-fiction horor o vetřelcích

z vesmíru, kteří ovládnou americkou střední školu, když se předtím usadili v tělech členů profesorského sboru, které mohou ovládat jako loutkáři. Navíc se začnou rychle množit a hledat další a další hostitele...

Zní to velmi napínavě, že? Děj filmu ovšem není ničím ve srovnání s Mikovým chováním. Ten dospěl k názoru, že se pouštěním tohoto filmu prohřešil proti profesorské etice. Před zmáčknutím tlačítka play zamkl dveře od třídy na dva západy, aby do ní nečekaně nevpadl ředitel Klaus a Mike nebyl vykopnut. Po celou dobu sledování filmu Mike seděl v rohu a mumlal: „Oh, I am the worst teacher in the world.“ Při závěrečných titulcích nás všechny donutil přísahat, že nikomu, zejména rodičům, neprozradíme, že nás nechal sledovat tak nevhodný film.

Miku, budeš nám chybět.

Křivopřísežná Svině

Rozloučení

aneb po dlouhé době pokus o pozitivní a necynický text v PORGazeenu

Vzdechy. Pláč. Loučení. Psát to každý rok znovu už samo o sobě znamená zapojit se do toho věčně obnovovaného Cyklu: Odchází další oktáva. Je tu zase ta chvíle, kdy je další oktáva obětována kultu Dospělosti. Tito lidé musí být rok co rok vyrváni jako ještě tepoucí, horké srdce obětovaného z útroby naší školy a předloženi na míse Dospělému Životu. Pomocní bůžkové Úspěšně Dokončené Maturity a Vysoká Úspěšnost V Přijímání Na Vysoké Školy, kteří zbudovali své chrámy ve Výroční zprávě je při tom pozorují a zapisují si.

Ne, nestěžuji si. Říci, že je ztrácíme, by bylo nejen příliš patetické, ale i značně sobecké – nikomu přece nepatří.

Troufám si ale tvrdit, že naše škola ztrácí specifickou a jedi-

nečnou třídu plnou výjimečných lidí. Fakt. PORG snad, jak doufám, nepatří jen k chrličům absolventů, takových, kteří ho opustili, je pořád méně než těch, co tu studují. Každá z tříd zanechala PORGu něco svého, ať už v podstatě materiální či duchovní. Oktáva 2000 má mezi nimi svoje čestné místo. Aspoň za to sbohem na těchto pár řádcích mi určitě stojí.

Navíc, jak víme, nemá cenu věšet hlavu – Velký Systém to tak vyžaduje a nebudeme-li obětinu každoročně opakovat, celý se zhroutí. Další útěchou nám může být čtyřiaadvacet nových, o osm let mladších dětí, připravených zúčastnit se osm let trvajících přípravných rituálů. Takový je Cyklus.

Nostalgič Ulzený

Literární tvorba

Na začátek jako úvodík

Když jsem posledně vystoupil na obranu geniální leč nepochopené poesie, sklídl jsem od kolegů literárních kritiků jen výsměch a urážky. Jakub Krč, například, mi s neuvěřitelnou přesností naplil do levého oka se slovy, která se neodvážím reprodukovat. Ani Martin Valášek se neskrývá svým opovržením. Všechny mé slohové práce nyní hodnotí nedostatečnou a přidává štiplavou poznámku: „Nevím, nevím, jak by tohle obstálo u maturity...“ Jedinou spřízněnou duší jsem našel v Petru Suchomelovi, který se ke mně jednou po hodině chemie se spikleneckým úsměvem naklonil šepce: „Pochopil jsem všechno, všechno. Dokonalé.“ Pak zmizel a od té doby ho nikdo na škole neviděl.

A tak jsem zůstal sám. Ale nevzdávám se. Vytrvám. Povzbuzují mě sympatie mladých básníků, kteří mi nosí svou tvorbu po nůších a bombardují mou poštovní schránku neuvěřitelně silnými a dojemnými verši. Pravda, ne všechna dílka jsou povedená, vyložené debility, maně si vzpomínám třeba na tvorbu nějakého Brkovce (nebo to byl Borovec?), vyhazují rovnou, ale někdy se najdou básně skvostné, jejichž dechberoucí krystalická čistota mi nedá, abych se o ně nepodělil s národem, který miluji víc, než on mne.

Předkládám tedy dnes laskavému čtenářstvu výbor z díla jednoho z nejdělitelnějších aluzivních básníků, s kterými jsem se za svou krátkou praxi literárního badatele setkal. Povšimněte si prosím především jenné a dokonalé práce s aluzí, která je zhusta zasuta

tak, že ji čtenář uchopí až po několikátém přečtení. Nechť jsou vám básně inspirací ve vlastní tvorbě.

Pod Klec

Zdánlivě drobná hříčka, která však v sobě ukrývá více, než se na první pohled zdá. Práce s kafkovskou proměnou je tu zvládnuta tak brilantně, že i sám Kafka by se musel stydět, dobře, že už natáhl brka, stejně si to zasloužil, beztak jsem nikdy nepochopil, co je na tom retardovaném lemrouchovi tak geniálního, jó, to takhle Viewegh, to je prozaik, těch vrstev a citací a stylových rovin a...

Pod Madonu

Bylo by jistě urážkou osvětlovat čtenáři, na které geniální dílo zde básník odkazuje. Jsme zde svědky neotřelého využití Honzákovy tematiky a motiviky nasazené ovšem na výrazně prostší, zato však geniálně rytmicky rozvrženou formální kostru. Vychutnáváme plnými doušky, dalšího komentáře netřeba.

Pod Duši chtěje

Zde i mně, zkušenému literárnímu harcovníkovi, slova přijdou prázdná a zbytečná. Jakýkoliv pokus o interpretaci této baudelairovské básně v próze by rozbil její křehkou a dokonalou rovnováhu. Snad jen drobnou nápovědu tápajícímu čtenáři – je nutno si povšimnout apoptofaické funkce všech textů.

Mikuláš Bryan

Klec

Jsem uvězněn v čase,
jak malý brouk,
co po kytce pase
a nestydí se

vykládat každému na setkání
že déšť mu v lásce brání.

Madona z nebes

Jak krásný je pohled na oči tvé,
tak rád bych říkal: „Zabte mne!“

Jak krásná jsou ústa tvá,
pro mé srdce pohroma.

Jak ladná je chuze tvá,
jak zrozená gazela.

Jak hřejivé jsou úsměvy tvé,
jak vznášející se andělé.

Jak dráždíš srdce mé,
tak rád bych říkal: „Zabte mne!“

Jak krásná je přítomnost tvá,
pro mou duši lahoda.

Jak moudrá jsi a sečtělá,
představuješ anděla.

Jak oheň jsou vlasy tvé,
jenž všechna srdce ožehne.

Jak rád bych byl v blízkosti tvé,
Tak rád bych říkal: „Polib mne!“

Duše chtěje

Proč myslím na ni jako na oběť mé touhy, která si ji žádá a nedovolí mi ji opustit. Ona nevinná a nic netušící usedá vedle mě a já nedokážu říct ne. Vrhám na ni laškovný úsměv, který ovšem jen zakrývá mou zvrhlost. Můj chtíč být chtěný. Ona ho opětuje s takovou nevinností, která zraňuje mé srdce. Ale jsem slaboch a nedokážu se vzepřít. Dokázal bych přesně odhadnout průběh dalších hodin, ale bojím se toho. Snažím se nevsímat si jí, ale

její oči se mi vpíjejí do těla a já jí musím odpovědět. Sobecky si namlouvám, že to dělám pro ni, aby se cítila žádaná, ale je to jen hnusná lež. Soupeří ve mně ďábel s ubožákem. Je jasné, kdo zvítězí. Musím tomu zabránit. Zvedám se a chci odejít, ale ona se mi staví do cesty a...

Vtom zazněl ten krásný, sladký a nezkušený hlásek, který mě žádá, abych si s ní dal skleničku. („Děvče, netušíš, co po mě chceš!“) Snažím se ji odmít-



nout, ale slova se mi zadržávají v krku. Představuji si ji u sebe doma, jak rozesmívá můj ponurý byt. Nedokážu odolat. Usedám zpět na židli a sleduji, jak si pohrává se zlatým řetízkem, co má na krku.

Nádherný řetízek, mistrovská práce. Je ticho, najednou jako by utichl celý svět. Nic není důležité, jen ten řetízek. Sakra, musím se vzpamatovat a odejít. Znovu vstávám, ale vtom se mě něco jemně dotklo. Byla to její ruka, krásná a jemná jako ruka anděla. Ruka anděla, který chce spasit ďábla. Panebože, pomoz mi – jí. Její ruka mě stále drží a stahuje mě zpět do hlubin. Nemohu. Začala něco povídat, to mě uklidnilo. Třeba za chvíli odejde. Povídám si s ní o nějaké čtbě, ale nedokážu

se soustředit. Hlavou mi protéká oceán myšlenek černějších než uhel. Omlouvá se mi, že musí na toaletu – ZÁCHRANA! Hned se zvedám a prchám pryč. Vyjdu ven a zamířím domů. Rychle, ať už jsem pryč, zpět v mém malém vězení, předpokojí pekla. Otočím se a vidím ji, jak za mnou běží. Jsem ztracen. Chytá mě za ruku a jde se mnou. Mlčí. Nemám sílu ji odehnat, byl jsem chycen do pasti osudu. Vedu ji k sobě domů. Odemkám dveře a pouštím ji dovnitř. Zamykám, přistupuji k ní, líbám ji, odkláním jí hlavu, abych se dostal k teplotám mého života. Hrůza. Stačilo jedno kousnutí, abych zničil duši anděla, jenž bohužel neměl křídla, aby uletěl.

Velkopták

Stanislav Roup Ežnický – Po škole

Roupův cyklus Po škole zazněl před mnoha a mnoha měsíci v Salmovské literární kavárně. Autor sám jej poté připravil pro otištění v PORGazeenu, ale tehdejší re(d)akce materiál někam nedohledatelně zašantročila. A tak až nyní, když se Roup pomalu loučí se školou, máje za sebou maturitu a rozhlížeje se po příštím životě, dostávají se Roupovy verše k jeho věrným čtenářům. Sice se zpožděním, ale s o to naléhavějšími poselstvím.

* * *

Andělka

Řekni mi, lásco, jak ústa tvá chutnají
Chtěl bych se dotýkat tvých ňader potají
Chtěl bych ti vymáčkout ne jeden nežit
Jen tak lze, miláčku, jen tak lze přežít

Ze strany na stranu jak na vodě vor.
Ze strany na stranu... Jak antický chór
zimničně spílám si, třesu se, vzlykám.
Vím, že to povede odnikud nikam.

Podivní zvukové

Podivní zvukové jsou slyšet nahoře.
Co se to děje tam ve fotokomoře?
Co se to děje tam v komoře foto?
Proboha to snad ne! No ale toto...

Kardamom, skořici sypu si do čaje.
Usrknu, osladím, přemyslím, jaká je
ta, která s pohledem a gestem anděla
křídla má složená pod svetrem u těla.

Kdopak to jaktěživ... No promiň, Františku!
Bílý den a tys tu návštěvou v podbřišku.
Nezbude už místo na fotky Porgánů,
když je tu přehlídka pohlavních orgánů!

Ta, v jejíž pohledech svíjej se hadi,
chvíli tě miluje a pak tě zradí.
Proto si alespoň v duchu sám maluju,
kterak jí kalhotky pomalu stahuju.

Najednou stojí tu přede mnou nahá.
Byla však zbytečná veškerá snaha.
Jako bych nevěděl – tluču se do hlavy –,
že přeci andělé nemají pohlaví.

* * *

Plivanci pokryta je cesta od Kříže,
kterou jsem chodíval ráno co ráno
společně se všemi, kteří si myslí, že
do školy je jako do války táhnout.

* * *

Den co den po osmé ulici valí se
ve zbroji křížová výprava dětská,
namísto kyrysů batohy, čepice
na hlavách. Co asi stane se dneska?

Ne, Goetha, Celina nikdy jsem nečet!
Před modlou Šaldovou nechtěl jsem klečet...
Jen pozdě zvečera, když je mi do breku,
Vlezu si s Františkem (Gellnerem) pod deku.

Minuli Čechii s armádou popelnic,
ceduli s náním „Dnes teplý párek“,
rohový obchod, kde nemají vůbec nic.
Před nimi celý den a válka válek.

Chodíme po Vídni, bloudíme Prátreem,
On se mnou a já s ním. Jak bratr s bratrem.
On se mnou a já s ním a vlastně každý sám.
Chodíme. Bloudíme. Nevíme kudy kam.

Perníková chaloupka

Otec Jana a Marie bere své děti s sebou do lesa. Jeho práce dřevorubce je velice obtížná, je tedy podivné, proč děti nezůstanou doma s matkou. Vyvolává to spe-

kulace o jejich vzájemném vztahu. Buďto je matčina pozice tak slabá, že otec uplatní své nároky a vezme děti do lesa, „protože on je má přece nejradší“.

Nebo naopak matka uplatňuje své nároky na soukromí a samotu, a chce se touto cestou děti zbavit. Ať tak či tak, děti tímto vztahem trpí.

Otec – dřevorubec, submisivní v osobním životě, v pracovním životě však jasně razantní a nekompromisní. Jeho vztah k životnímu prostředí je ryze materiální. Chápe přírodu pouze jako zdroj obživy. Na její trvalé hodnoty se neohlíží. Ani je necítí!

Přesto svou práci ctí a zahlubán do ní nedává pozor na děti. Ty zatím pobíhají volně po lese úrazům vstříc. Tak dlouho, než se zcela zaběhnou. Ne však jako psi, ale jako drahocenné poklady. Proč toto dřevorubec dopustil, nám zůstává skryto.

Už se šerilo...

Gwenda byla *zvláštní*. To byla asi první myšlenka, která lidí napadala, když ji poprvé viděli. Většina z nich na to ale brzy zapomněla, protože až na ten první dojem působila naprosto normálně. Jenom několik blízkých přátel vědělo, v čem je Gwenda zvláštní.

Ona sama si z toho moc nedělala, ačkoliv o tom poměrně nerada mluvila. Koneckonců, každý je v něčem zvláštní. Pravda, ne každý asi tráví noci poletováním v podobě veliké sovy nad městem, ale stejně Gwenda nechápala, proč se všichni tak vyjevili, když se kdysi na jednom večírku zapomněla a zůstala tam po setmění.

Od té doby si ovšem na podobné věci dávala dobrý pozor, protože si nikdy nemohla být jistá, kterou noc to na ni „přijde“ (jak tomu říkala). Zrovna teď se ale u ní zdržel na návštěvě její přítel

Při ohledávání terénu lesa, jež se podobá mladickému zkoumání dívčí kůže, objevil děti chaloupku.

Z neznalosti potřebných paragrafů, nedostatku vychování a přirozeného ostychu vnikají na cizí pozemek s nonšalanci sobě vlastní. Po zmapování doličného místa zjistí, že dům je z perníku. Vyhladovělé (silně podvyživené) děti neodolají vůni perníku a dopustí se bohapusté krádeže.

Okamžitě jsou konfrontováni s maji-

telkou objektu. Majitelka vláká děti do objektu a uvězní je. Několik dní je za účelem následné konzumace systematicky vykrmuje. Děti se však osvobodí a role se prohodí. Jak jinak, děti ježibabu upálí jak Johanku z Arku.

Vrací se do svojí rozvrácené rodiny a po několika málo dnech trávených v euforii z jejich návratu se vše vrací do starých dobrých kolejí.

Tu vraždu jim nikdy nedokážou.

Jó Pěta Kalfina

a Gwenda se s blížícím se západem slunce stávala stále nervóznější.

Aby se jí TO stalo před ním, to by tak scházelo.

Neměla ovšem tušení, jak ho slušně vyprovodit pryč, když navíc vůbec nechtěla, aby odcházel. Teprve se začali pořádně bavit a ani on nevypadal, že by se mu chtělo odejít.

Má mu to říct? Ne, to je nesmysl. I když, už to stejně pár kamarádů ví a chovají se k ní úplně normálně. A kdyby se jí nepovedlo přimět ho odejít včas, tak by bylo lepší, kdyby to věděl, než aby se vyděsil a utekl. Jenže co když se jí to dnes večer zrovna nestane a on si o ní bude myslet kdovíco? Ale stejně mu to asi bude muset někdy říct. A bude lepší, když mu to řekne sama, než kdyby mu to řekl někdo jiný.

Nejistě se nadechla. Za oknem už se šerilo. „Viš, chtěla bych ti něco říct. Já...“ Zarazila se. Hlavou jí vířily vzpomínky na to, jak to posledně dopadlo, když se s tím někomu světila.

Proč to vlastně tehdy tak špatně skončilo? Proč se Danny tak vyděsil a teď se jí straní? Copak je nějaká bájná obluda?

A stejně... Má vůbec smysl to říkat jemu? Neměla by ho třeba spíš poprosit, aby odešel, že jí není dobře nebo něco? Anebo se sama někam vytratit? Co jenom má dělat?

Pohlédla na něj. Zdálo se, že ji ani nevnímá. Usilovně o něčem přemýšlel. Tvářil se nešťastně. Gwenda se klekla.

„Co se stalo? Není ti nic? Já – neudělala jsem něco?“

„Ne, nic mi není. Jenom – jenom jsem se trochu zamyslel. Viš, já dneska...“ Zarazil se.

Co se mu stalo? Co dneska? Má nějakou práci? Nebo snad má schůzku s tou blondýnou, co se s ní večera v metru tak bavil?

„Co dneska?“

Lítostivě se na ni zadíval. „Je mi to blbý, když tu tak spolu

jsme, ale já – já jsem slíbil, že se dneska stavím u babičky v nemocnici, ona už tam měsíc leží s kloubama, a úplně jsem na to zapomněl.“

To znělo podezřele. Že by v tom opravdu byla ta blondýna? O žádně babičce nikdy předtím nic neříkal...

V záchvatu náhlé žárlivosti Gwenda úplně zapomněla na svůj vlastní problém. Spolu s klesajícím sluncem přehlédla i to, že takhle by se její dilema snadno a úplně vyřešilo.

„Jak to myslíš? Nikdys mi o svojí babičce nic neříkal!“

„No, ona totiž... Ono se jí to stalo před tejdnem a před tím byla úplně v pořádku, tak jsem se... tak jsem neměl důvod, abych se ti o ní zmiňoval.“

Tak tohle trochu přehnal. Znají se už docela dlouho a za tu dobu nikdy jeden druhému o ničem nelhal. Proč to dělá? A proč se ještě ke všemu tak blbě vymlouvá?

„Jak se jí to mohlo stát před tejdnem, když už tam leží měsíc? To si myslíš, že ti na tohle naletím? Proč nepříznáš rovnou, že je v tom ta blondýna?“

„Jaká blondýna, počkej, ty tomu vůbec nerozumíš, já ti to všechno vysvětlím, já jsem totiž...“

„Tak to mi teda vysvětlíš! Proč mi sakra lžeš a vymejšíš si takový kraviny o babičkách, když ti akorát nejsem dost dobrá?“

„Gwendo, tys to úplně špatně pochopila, já – no vlastně je to moje chyba, já jsem ti akorát nechtěl říkat o tom, že jsem... Totiž, já mám takovou...“

Dál se ale ten večer nedostal. Právě totiž zapadlo slunce. Temně zlatá obloha pomalu černala. Nastávala noc. Až na vítr hučící v korunách borovic za oknem všude panovalo úplné ticho.

Ve ztemnělém Gwendině bytě seděli na pohovce sova s obrovským černým pavoukem a upřeně na sebe hleděli.

Tereza Botlíková



Taková normální rodinka

aneb Štědrý den trochu jinak

Přestože už máme Vánoce za sebou, ráda bych se k nim ještě vrátila. Vánoce by měly být svátky klidu, míru a pokoje, lidé by měli být v pohodě, nestresovat se, pomáhat si, dělat si navzájem radost – třeba jen maličkostmi apod. Myslím, že zhruba tak by měly Vánoce vypadat.

Takto to u nás doma moc nevypadalo. Tedy vlastně jen na Štědrý den. Nebyl zrovna ideální. O našem Štědrém dni jsem měla původně mít jen mluvní cvičení. Když se o něm rodiče dozvěděli, zakázali mi cokoliv na toto téma zveřejňovat (nemluvě o tom, jak zuřili, že náš Štědrý den bude i v PORgazeenu). Máma řekla, že mě ve středu, kdy jsem měla mít mluvní cvičení, nepustí do školy (škoda, že to nesplnila). Nakonec mi jen nakázala vymyslet si jiné téma. Pak se do rozhovoru vložil táta, a ten mi navrhl, ať řeknu, že je to všechno fiktivní. Podařilo se mi ho přesvědčit, že tomu nikdo neuvěří a že to je blbost, načež dostal velice konstruktivní nápad (to aby se maminka nezlobila), abych místo všech nezveřejňovatelných údajů řekla vřeznamenající slovíčko „píp“. Představoval si to zhruba takhle: Vstali jsme už v píp hodin. Potom jsme píp dlouho snídali píp apod. Nakonec jsem vybojovala to, že mé mluvní cvičení bylo necenzurované. Tak abych se dostala k samotnému Štědrému dni:

Naše povedená rodinka se vyhrabala z postele už po deváté hodině ranní. Ke snídání jsme měli vánočku. Byla moc dobrá, ale jako skoro všechno u nás doma měla malý háček. Bráchovi tak zachutnala, že z ní vydlobal téměř všechny rozinky a mandle. Jedli jsme dost dlouho, přes půl hodiny určitě. Vždycky jíme dlouho, protože naše rodina si zakládá na společném jídle. To s sebou samozřejmě nese také pár problémů, velmi často podnětů pro hádku. Máma je naprosto nepřičetná, když k jídlu hraje kazeták, gramofon, rádio nebo je nedej bůh puštěná televize. Tatínek zase vždycky, než si sedne k jídlu, oběhne celý byt a zkontroluje, jestli je všude zhasnuto (hrozně šetří), což byl trošku problém, když jsme při několika svíčkách jedli večer kapra.

Celé dopoledne jsme uklízeli, balili dárky a koukali se na pohádky v tele-

vizi. Ve tři čtvrtě na dvě táta odešel shánět vánoční stromeček. Jedna mámina známá nám totiž velmi dobře poradila, ať kupujeme stromek až na Štědrý den. Že oni to tak dělají vždycky a seženou stromeček pokaždé vysoký, pěkný a většinou zadarmo. My ostatní doma jsme zatím připravovali stůl, rovnali cukroví na mísy a zdobili byt. V pět hodin jsme začaly být s mámou trochu nervózní (bráchovi to bylo jedno, koukal na televizi). Táta se stromečkem pořád nikde, kapr zatím ještě stále vesele plave ve vaně...

V půl šesté tatínek přišel. Stromek sice nesl, ale dalo mu hodně práce ho sehnat. Nejdřív ho sháněl v nejbližším okolí, tam už ale nikdo nebyl. Pak jel na Pankrác na trh. Tam už také nikdo nebyl. Poté se vydal do Holešovické tržnice – ani noha, tím spíše stromeček. Ale náhoda tomu chtěla, aby potkal v metru na Florenci jakousi paní se stromkem. Tatínek se začal velice diplomatically vyptávat, odkud že ten stromeček má. Paní mu řekla, že její známá si bere neprodané stromečky domů a přikrývá si s nimi na dvorku růže. Napsala mu na ni adresu a ujistila ho, že pokud se na ni odvolá, jeden mu určitě dá. Poslední cesta tedy vedla na Vyšehrad, kde dala známá té paní z metra tátovi stromeček. Schovávala si ho sice na přikrývání růží, ale měla jich prý plný dvorek, takže to nevadilo. Ale na tom nám už tak nezáleželo, protože jsme konečně měli stromek a navíc ještě *zadarmo*.

V šest hodin večer začal táta zabíjet kapra. Já a brácha jsme zatím zdobili stromeček. Tomu ale předcházela hádka, protože tatínek chtěl stromek se skleněnými koulemi a já s bráchoou se slamenými ozdobami a s mašličkami. Máma se radši diplomatically držela stranou. Nakonec jsme vyhráli my a začali konečně stromeček zdobit. Když jsme tuto činnost dokončili, šla jsem do svého pokoje dobalit dárky. Ale za chvíli tam vtrhl bratr, a mačkaje v ruce „dušičku“ z kapra (ještě z ní kapala krev), dožadoval se toho, abych se šla na „něco“ kouknout. To jsem však odmítla (jediný pohled na dušičku mě v tom utvrdil), protože bráchoův každoroční kousek moc dobře znám. Když už kaprova uříznutá hlava leží ve dřezu, baví se tím, že mu strká prst do pusy. Líbí se mu to tím víc, že kapr má většinou ješ-

tě posmrtné tiky a zavře pusu zrovna v okamžiku, kdy v ní má brácha ruku. V sedm hodin jsem začala obalovat naporcovaného kapra...

Abych to moc neprodlužovala: večer jsme začali asi v půl desáté. Dojedli jsme před jedenáctou, protože táta hrozně dlouho obíral kosti. To dělá každý rok a všechny tím ničí. Hlavně brácho, který se už celý den těší na dárky.

Potom jsme dali dárky pod stromeček a rozhodli se, že si před rozdáváním ještě zazpíváme koledy. Brácha si vzal klarinet, táta housle a já si sedla za piáno. Po dlouhém vybírání jsme se rozhodli, co si zahrajeme a zazpíváme. Začali jsme hrát, ale asi po třech takttech nás táta zarazil, že hrajeme úplně přišerně a že to nemáme sevcvičené. To jsme neměli – a proč taky. Poté, co nás všechny dostatečně seřval, odkráčel pryč. My s bráchoou jsme tedy hráli sami, protože jsme si nechtěli ještě víc pokazit už i tak zkažený večer. Za chvíli se uražený tatínek vrátil, sedl si za stůl, odkud nás chvíličku poslouchal, a s hlavou v talíři cukroví usnul. Probudil se chvíli před tím, než jsme skončili, a už byl úplně klidný. Zato všichni ostatní byli pěkně nabroušení.

Ve čtvrt na dvanáct jsme konečně začali rozbalovat dárky (báli jsme se, abychom to vůbec na Štědrý den stačili). Všichni se už uklidnili, a tak zbytek našeho Štědrého večera (spíš Štědré noci) proběhl v pohodě a zcela ve vánoční náladě. Ale protože rozbalování dárků nám vždycky trvá hodně dlouho, do postele jsme se dostali až v půl čtvrté ráno.

Jinak je naše rodina poměrně normální a doufám, že si o nás nebudete myslet nic špatného a dělat si nějaké předsudky (vždyť to byl jen jeden nevydařený den). O tomhle jsem se rozhodla napsat jedině kvůli již zmiňovanému mluvnímu cvičení, protože jsem jako vždy (a jako všichni) nevěděla, o čem ho mám mít.

Ještě malý dodatek k naší rodině. Brácha se jmenuje Tomáš a je mu třináct let, tatínek Libor oslaví v březnu padesátiny a mamince Petře je čtyřicet tři let.

Magda Francová

Žaly, steny, výkřiky

to jest Oktaváni v knihovně

Knihovna je zvláštní svět. Červotočivé přítmí dává vzniknout mnoha myšlenkám. Zaprášená nehybnost láká do svých osidel bytosti, nikoli nepodobné tajuplným zakuklencům ecovských světů. Patřili mezi ně i Ondřej Zátka, Tomáš Bíla a Eduard Hulicius, kteří sestupovali do knihovnických kasemat nejčastěji. Bloudíce mezi regály, kořistili knihu za knihu a nenasytně ssáli jejich nektaroslí moudrost. Na svých prospektorských výpravách k pramenům poznání však nejednou sešli z cesty a dopustili se nejednoho pochybení. Nezbyvalo než se dožadovat přízně knihovníkovy, který jediný mohl poskytnout jejich nerozvázným duším balšám odpuštění.

Jako první se na mohutném knihovnickém stole objevil text Ondřeje Zátka, doprovázený velkým červeným vykřičníkem, jenž byl místo obvyklé tečky zakončen neobvyklou volutou. Nejprve si nelze

nepovšimnout druhé strany listu, která může – avšak nemusí – být klíčem ke složité osobnosti Ondřeje. Jedná se o část xeroxu s dvěma ruskými, předčasně zemřelými (sic!) básníky první třetiny 20. století, Jeseninem a Chlebnikovem. Jedna Jeseninova báseň začíná: „Nasupil už večer brvy šera. / Něčť koně slyším venku ržát. / Nepropil jsem svoje mládí včera? / Nepřestal jsem včera tě mít rád?“ Ve druhé básni čteme úvodem tyto verše: „Na shledanou, drahý, na shledanou, / zůstaneš mi v srdci na věky. / Rozejdem se, není na vybranou. / Svede nás až zítřek daleký.“ A Chlebnikov k tomu dodává: „Jsem jinou svět. / Jsem buňka vlasu, nebo rozumu velkého člověka? / Nejsem-li na to pyšný?“ Úvahy, jak a nakolik (a jestli vůbec!?) mohou tyto – jistě nikoli náhodně zvolené! – básně reflektovat Ondřejův komplikovaný vnitřní svět, bude lepší nechat na čtenářích.

Ale otočme list. Otočíme-li ho, zříme nadpis *Confesio a Ondřejevu báseň*. A čteme o nejistotách a tápáních v tmách poznání, o tíživém zločinu, o jakýchsi Pravidlech, která – jak lyrický subjekt doufá – ho mohou spasit, o podvědomém strachu ze žaláře nejtemnějšího, z něhož se snaží uniknout za pomoci tajnosnubné kabalistické číselné kombinace. Závěrečné šestiverší lze chápat jako snahu o útěk ze starostí všedního dne, jako pokus o konečné oproštění se: autor se nám zde prostřednictvím svého jména jakoby propojuje s lyrickým subjektem a oba se zřejmě chystají na Zátkovic chalupu v Dolním Slivně, kam se jede, jak je z básně patrné, přes Horní Slivno (srov. „horem / dolem“), navíc tam rustikálně vrazí vrátka a štěká Ondřejův oblíbený voříšek (srov. „skrze vrátka [...] / pes / ves“).

Ondřej Zátka: Confesio

Promiňte mi zločin který spáchal jsem tu dnes
když jsem s taškou do knihovny bezostyšně vlez

bloudil jsem tu
ve tmě tápal
podlá věc mě napadla
korektury
PORGazeenu
žádají si Pravidla

tak jsem si je drze půjčil
bez Vašeho svolení
snad mě za to nevsadíte
do temného vězení

devět deset šest a jedna bylo číslo jejich
doufám že mi za ten přečin nezmasíte čenich
v pondělí je vrátím
snad tím Váš vztek zkrátím

Ondřej Zátka
skrze vrátka
horem
dolem
pes
ves

Tomáš Bíla: Opuštěte mi, prosím snažně

Opuštěte mi, prosím snažně,
předražený můj Martínku,
že jsem tu byl – ale vážně –
sotva jednu hodinku.

Třesu se však, hnáty zebou,
přiznati se musím,
na podlahu vrhám sebou,
nejsem nic než zlosyn!

Kopírku zapnul jsem
bez Vašeho svolení,
ač předem věděl jsem,
že M. V. vypění.

Záludně vložil jsem listy tam dva,
kopie snědl jsem, je doba zlá!

Vím, že to zločin je,
chtěl jsem však z lisu
obdržet redakční
plán Atlantisu.

Beze zlých úmyslů,
jsemť duše švarná,
napíšu, chcete-li,
recenzi zdarma.

Klidně mě – jak libo –
skřípněte někdy
a s tváří škod libou
trhněte vedví!

O tom, že mezi studentem a profesorem/knihovníkem může vzniknout vztah až intimní, svědčí první dvojverší básně Tomáše Bíly.

V domnění, že teatrálními gesty lze odčinit mravní poklesek, nechává Bíla ve druhé sloce svého lyrického mluvčího mlátit sebou o zem. Na druhou stranu nelze

Bílovi upřít vytříbený smysl pro skrytou paralelu, již vede mezi hrdinou, podklesávajícím pod tíhou svých činů, a bájnou Atlantidou, která se rovněž kvůli mravním pokleskům svých obyvatel nenávratně vhloubila ve vody mořské. Čit pro rytmus a práci s ním osvědčil Bíla mezi druhou

a třetí slokou, kde nenápadně, avšak o to prohnanejším zaměnil pádivý a neúprosný ryk trocheje prvních dvou slok rozváznějším daktylem, jež – až na drobné výjimky – už do konce básně neopustí.

Sadomasochistické škemrání poslední strofy necháváme raději bez komentáře.

Eduard Hulcius Neosonet – pseudosonet

(Věnováno M. V.)

Jsem raubíř, to vím, ach vím,
můj čin není tajemstvím,
však omluvit se umím.

Padla kniha padla,
za ní druhá hupla.

Padla kniha další
a škoda je větší.

Letí dolů celý regál,
na kopírce není futrál
z toho by si jeden zoufal,
proč jsem tam jen chmatal!

Po schodech si Bobo hasí
a jobovku nahlas hlásí:
Něco se rozbilo asi.

Já vůl jsem sklo rozflákal
teď o Božku lehčí táhnu dál.

Ouvej, ouvej.

Poslední z triády básní je ryze časová. Souvisí s velkým třeskem, který se v knihovně odehrál před dvěma třemi měsíci a v němž měl prsty Eduard. Z dvojice názvů, které básni přiřadil, bych volil tře-

tí a báseň bych nazval „nesonet“. Jak je z textu patrné, Eduard rozflákal sklo v kopírce (což se hned tak někomu nepodaří), Bobo ho okamžitě běžel prásknout, viník musel vysolit pětikilo, čehož hořce

litoval. A pak že interpretace básně je věc obtížná! Pche.

Martin Valášek, knihovník

Jak se jedlo ve starověku

Jelikož jste čtenáři Poragazeenu, zejména pak volného seriálu „Ars bene vivendi“ páně Rolečkova, není vám jistě zapotřebí znovu vysvětlovat, že jídlo nemůžete brát jen jako životní nutnost. Daleko milejší a pro život přínosnější je povýšit je na požitek pro všechny smysly, a také na prožitek duchovní. Tehdy samozřejmě nevystačíte s knedlíkem a omáčkou ani hyperzdravými vločkami. Je potřeba sáhnout po nějaké starší kuchařce, která poodhalí tajemství zapomenutých chutí nebo připomene, jaké to bylo, když se ještě pokrmy vařily poctivě, bez nesladkého cukru a netučného másla. A jestli chceme kuchařku opravdu starou, nabízí se určitě starý Řím.

Nakladatelství Libri přišlo minulý měsíc s knihou „Jak se jedlo ve starověku / Římská kuchařka“. Kniha je rozdělena na dva oddíly. Autorkou první části je Magdalena Beranová, archeoložka a historička, známá například vydáním knihy *Jídlo a pití za Rudolfa II.* u příležitosti výstavy Rudolf II. a Praha. První část tvoří populárně naučná studie o stravování ve starověku. U jednotlivých skupin potravin, jako u chleba, zeleniny, luštěnin anebo vína, se vždy seznámíme s jejich zastoupením a rozšířením ve starověkých civilizacích – v Mezopotámii, v Egyptě, Řecku a Římě. Čtenář se může poučit i o průběhu římské hostiny,



o pestrosti, která byla v jasném kontrastu k chudé stravě otroků a prostého lidu v provinciích. Dozvíme se tedy například, že císař Augustus (dost možná také pod vlivem pozdějších oslavných legend) vešel do dějin právě jako vyznavač takové prosté stravy, zatímco jeho pozdější nástupce Claudius se zapsal do dějin jako ten, kdo si při hostině vždy do sytosti naplnil žaludek a dopřál dostatek vína.

Na druhé části knihy se podílel především mistr kuchař Jaroslav Řešátko, který si vytkl za cíl zpřístupnit dnešnímu publiku antickou kuchařku, kterou sepsal známý římský labužník M. G. Apicius ve 2. stol. n. l. Ten byl sice známým labužníkem, ale ne už tolik kuchařem, takže některé jeho návody je třeba trochu upřesnit nebo upravit, byť se často honosí jmény velkých vládců či vojevůdců, kteří si je oblíbili. Recepty nám přirozeně budou občas připadat zvláštní, a to ani ne tak časovým, jako spíše geografickým

rozdílem mezi našimi kraji a Římem. V posledních letech se však situace ve směru dovážených potravin značně zlepšila, takže dnes (při troše snahy) není problém sehnat různé druhy salátů či koření. Problémem ale zůstávají druhy, které se dnes už nevyskytují – hlavně některé druhy bylinek a ryb už prostě vyhynuly. Škoda jen, že se autor nepokusil navrhnout nezkušenému čtenáři, čím by se daly nahradit. Ve střední Evropě také zůstáváme ochuzeni o drtivou většinu bohaté škály Apiciových rybích receptů. Podstatnou část římského kulinářství tvořilo *garum*, omáčka z drčených ryb, ponechaných ke shnití (to nezní moc lákavě – tedy spíše k fermentaci). O tuto pochutinu většina z nás nejspíš nezavádí, i když si asi říkáte, že je to dobře. Ale co neznáš, neodsuzuj. Přes to všechno se v receptech dá nalézt spousta inspirace, nebojíte-li se v kuchyni poněkud upustit od přesných poměrů a trochu experimentovat. Sám jsem vyzkoušel jednu z omáček k rybě s vínem a medem – mohu jen doporučit. Římská kuchařka je vítaným obohacením našeho jídelníčku.

Ondřej Hojda

Magdalena Beranová, Jaroslav Řešátko: *Jak se jedlo ve starověku / Římská kuchařka*; 165 stran, vydalo nakl. Libri, 2000. Doporučená cena 130,- Kč.



Opilá egyptská dáma zvrací. Vesetská hrobka, 20. dynastie (poslední čtvrtina 2. tisíciletí před Kristem)

0 Salmovské trochu jinak

Tenhle článek je podivný. V nadpisu se tváří jako úvaha. Záhy se ale ukáže, že je to něco jako polemika, která ale pozvolna mění tvar v nepřiměřeně patetickou reakci narušeného čtenáře pubertálního gymnasiálního časopisu. A nakonec se ukáže, že je to vlastně jen sprostá agitka.

V minulém PORGazeenu se nám odkudsi vynořil článek Jakuba Seidla o Porgáčských večerech v Salmovské literární kavárně. Přiznám, že mě drobátko pobouřil a pošťouchl, což bylo zřejmě účelem (kdo by jinak plnil prázdné stránky školního časopisu?), neboť Jakubova potměšilost je již značně proslulá (Do you really want to hurt me, do you really want to make me cry? – pozn. Jakub Seidl).

Nemohu říci ani slovo proti kritice jednotlivých skvrn na ne zcela bělostně tváří literárních večerů. Všichni víme, že Jakub Krč jako moderátor působí inteligentním dojmem, že pan Valášek si pubertální poesii ventiluje všeliké piškuntálíje, Jaroslav se děsí pointy asi jako Tereza školního řádu a Mikiš je šikula. Jádro foxteriéra však tkví v něčem jiném.



Pokud si vezmete inkriminované číslo Pzeenu k ruce a nalistujete stranu devátou, najdete jistě po bližším průzkumu následující tvrzení: „Dá se s jistotou říci, že Salmovská stojí na čtyřech pilířích – 1. Jakub Krč, 2. Roup, 3. původní dramatická tvorba (PRT), 4. hudba.“ Na tomto výroku je smutné to, že je bohužel pravdivý.

Většina z vás to nejspíš zapomněla, ale původním účelem Salmovské nebylo prezentovat hry sepsané chovanci ústavu pro mentálně postižené, nýbrž dát studentům PORGu možnost vystoupit před ne výhradně školní obecnost se svou literární tvorbou. Těto možnosti bylo kreativním a hravým studentstvem využito, počítám-li správně, všehovšudy třikrát (Matěj, Adéla, Silvestr), což je na pět literárních večerů pohříchu málo. Nelze se tedy divit, že hlavním organisátorům celého literárního matiné zhusta nezbyvá, než si příspěvky vycucávat z prstu tři minuty po začátku představení.

Všichni víme, že Salmovská má lehce sestupnou tendenci, ale jak už je zvykem, nedokážeme dělat nic jiného, než hledat chyby v ostatních a divit se, proč jim docházejí nápady a invence, vždyť my, kdybychom chtěli, to dokážeme třikrát lépe ještě před snídání. Jenže nám se nějak nechce, a tak tupě sedíme, necháváme se bavit či prudit a pomalu sledujeme, jak se nám významný prvek tradičně vysokého kulturního života propadá do bahna stereotypu a vopruzu (a sebe z okruhu pasivních nevyjímám, má kreativita je v kruzích tvůrců Salmovské dosti specificky zapsána...).

Jak Jakub trefně poznamenal, oktávání opouštějí útulné hnízdo naší školy a rozprchávací se do jiných, byť méně prestižních, ústavů. Byla by nebetyčná škoda nechat příjemnou tradici Salmovských dýchánek vyšumět do ztracena. Proto prohlašuji: pokud se mi po prázdninách, řekněme do konce září, sejde dostatek příspěvků na inteligentní hodinový program, Salmovská bude. Jinak kdo ví...

Mikuláš

P. S.: A byl bych rád, kdyby se vysmívání nadřizovaným osobám pomalu přesunulo z místa leitmotivu do zadních posic, z kterých by jen občas překvapivě vykuklo. Ale když se to nepodaří, nic se neděje, protože když budeme hodinu zesměšňovat Klauze, je to pořád lepší, než nedělat nic.

Těžká chvílka

Valerie byla toho dne opravdu rozhořčená: „Tak si představ,“ říkala právě své nejlepší přítelkyni Žofii, „že ten můj u toho nechce být, prej by se mu z toho udělalo blbě! Jako by se mně z toho nedělalo blbě už teď!“

„A ty se mu divíš? Můj partner (tento výraz Žofie s oblibou používala pro označení svého přítele, byl totiž patřičně formální a zároveň připomínal jednu kočkovitou šelmu) mi u toho taky neasistoval a já jsem byla jenom ráda. Chlapi maj svejch starostí dost, tak proč jim přidělavat další.“

„Starostí jo? A jakejch asi! Dyť nemenstruují, tak jaký starosti by tak asi mohli mít! No, to ale odbíhám od tématu. Nejenom že ten debil u toho nebude, ještě navíc u toho bude spousta debilů, který bych tam zase vůbec nechtěla! A vadí mi ta poloha. Víš, že ve vyspělý Evropě si to můžeš odbýt ve vaně, což je mnohem přirozenější? Anebo že při tom můžeš zůstat doma? Tam na tebe nikdo nespěchá, máš na všechno dost času a...!“

Valerie začínala být hysterická a plácala nesmysly, což Žofie neměla ráda. Snažila se přítelkyni pochopit, ale znáte to – sytý hladovému nevěří. Žofie bez problémů odmaturovala už před dvěma lety.

J
a
k
u
b

S
e
i
d
l

(jeho veličenstvo šéfredaktor)

Bláznovství

Probudil se. Vstal a šel se umýt. Yštván. Posnídal. Do práce dorazil v 8. Přesně. Pracoval do dvou. Bez přestávky. Poobědval. Odešel. Při cestě domů potkal Andreu. Yštván miluje Andreu. Andrea chápe jejich vztah v čistě přátelské rovině. Tím Yštván trpí.

Andrea se jejich setkáním nijak neznepokojila. Stále sledovala svůj cíl. Koupit mrkve. Před drogerií potkala Viktora. Andrea miluje Viktora. Viktor chápe jejich vztah v čistě přátelské rovině. Tím Andrea trpí.

Viktora jejich setkání nijak nerozrušilo. Právě uzavřel kontrakt za půl milionu. Šel to oslavit. S Ljubou. Viktor miluje Ljubu. Ljuba chápe jejich vztah v čistě přátelské rovině. Tím Viktor trpí.

Ljubu jejich setkání nijak nepřekvapilo. Čekala jej. Při oslavě myslela jen na

Yštvána. Neviděla ho již dva dny. Ljuba miluje Yštvána. Yštván chápe jejich vztah v čistě přátelské rovině. Tím Ljuba trpí.

Člověk je šťasten, je-li milován. Další potřebou člověka je milovat. Podle tohoto tvrzení jsou Yštván, Andrea, Viktor a Ljuba šťastní. Ve skutečnosti tomu tak ale není. Člověk touží po absolutním štěstí. Tj. být milován a milovat stejnou osobu. Člověk je nenasytý. Náš čtyřúhelník je toho důkazem. Každý z jeho vrcholů by se mohl radovat ze svého malého štěstí. Nečiní to. Raději trpí. Musí trpět. Ve své nenasytosti se všechny vrcholy utápějí v zoufalství. Nad sebou samými. Nad ostatními. Nad svou nemožností. Nad nemožností ostatních.

Ač je tento příběh jasným návodem, jak nalézt spousty svých malých štěs-

tí, stejně se z něj nikdo nikdy nepoučí... Protože to nejde. Lidská nenasytost překročila posvátné hranice citu. Ve snaze vše uchvátit. Boříme. Vytváříme indiferentní obrazce citových vztahů. Vzbuzujeme něhu. Soucit. Snažíme se vtěsnat se do citových spíží svých protějšků. Úspěch je výjimka potvrzující pravidlo. Rozřešením tedy není nemilovat, ale milovat s mírou. Nemilovat sebestředně. Ale jak tedy? Dokáže být milování něčím jiným než sebestřednou obsesí? Polemika o samotném významu a důležitosti milování je složitá. Sám jí nerozumím. Ani vlastně nechápu, proč se do ní pouštím. Již to není ono darwinovské hledání odpovídajícího protějšku. Je to cosi vyššího, nelogického a ve své podstatě banálního. Přesto je to hojně užívané opium.

Petr Kalfus

Glasgow II.



V měsíční prázdninové pauze mezi druhým a třetím trimestrem (první dva trimestry jsou desetitýdenní, poslední pětítýdenní a následují po něm zkoušky a odevzdávání různých esejů) jsem se zúčastnila týdenního intenzivního počítačového kursu. Kurs je povinný pro všechny studenty prvního ročníku a pro všechny postgraduanty. Student se v něm seznámí se základy práce s počítačem, jak zacházet s Wordem, Excelem,

e-mailem, jak formátovat disertační práci a jak hledat literaturu a jiné užitečné informace na Internetu a v různých databázích. V kursu bylo asi deset lidí, každý měl k dispozici svůj počítač, učitel všechno demonstroval na počítači, jehož obrazovka se promítala na plátno, takže každý velmi dobře viděl. Pokud jste se během lekce přinutili učitele pozorně sledovat a mechanicky opakovali jeho úkony, mohlo se vám stát, že jste úspěšně absolvovali kurs, aniž byste pořádně věděli, jak se to vlastně dělá. (Podmínkou pro získání certifikátu bylo provést asi deset úkolů a uložit je na disketu.) Ale na druhou stranu nebyl kurs stresující, a navíc jsme dostali podrobný manuál, kde je všechno dosti přístupnou formou vysvětleno.

V této jarní pauze také pořádala naše katedra slovanských jazyků jednodenní pedagogickou konferenci o výuce češtiny, polštiny a ruštiny pro začátečníky. No, nejvíce mě na celém projektu zaujaly diskuse s kolegy bohemisty v přestávkách mezi jednotlivými příspěvky. K samotné pedagogické vědě jsem dosti skeptická. Nemožnost dohody se ukáza-



la v bouřlivé diskusi o tom, zda je pro studium jazyka nutná znalost gramatických termínů. Debatovalo se dlouze, debatovalo se vášnivě, bez jakéhokoli výsledku. (Trošku mi to připomnělo debaty o výuce matematiky na střední škole.)

Víkend po Velikonocích jsem si užívala v Londýně. S prohlídkou „památek“ jsme neměli valného štěstí. Novou Tate Gallery jsme nejprve nemohli najít, a když jsme ji – úplně náhodou – našli,

nebyla ještě otevřená. Výstava současných českých a britských výtvarníků byla přes víkend zavřená. Na London Eye byla velká fronta, a když jsme to kolo a velké kabiny pro více než deset lidí viděli zblízka, řekli jsme si, že nás to stejně neláká (kyselé hrozny?). Též k Millennium Dome do Greenwiche jsme se zajeli podívat, rozhodnutí už předem (odrazení cenou vstupenky – 20 liber), že dovnitř nepůjdeme. Chtěli jsme ale vidět stavbu samotnou a projít se po okolí. Avšak – k budově i k okolí se mohlo jen s tou vstupenkou. Kolem byl drátěný plot a ze stavby nebylo vidět téměř nic. Ale zato jsme se prošli dvakrát po nábřeží Temže a zašli do Covent Garden, kde je spousta kavárniček, obchůdků a pouličních umělců. A na prvního máje jsme se procházeli podél říčního kanálu v multikulturní čtvrti Clapton, kde jsem měla od kamaráda půjčený byt. Na kanálu je hodně obytných hausbótů, většinou k víkendovým návštěvám, ale někteří lidé tam bydlí trvale.

Odbočka kinová:

Kin je tady v Glasgow asi pět (či šest – co vím tak z programu v novinách), chodíme ale jen do tří. Do „našeho“ místního kina v malebné uličce Aston Lane, plné restaurací a hospůdek, a pak do „komerčního“ Odeonu s devíti sály a do „kina pro náročného diváka“ GFT (Glasgow Film Theatre) – obě tato kina jsou v centru, což znamená buď jít z univerzity asi půl hodiny pěšky příjemným parkem, nebo se za 80 pencí svézt místním malinkým (ve všech smyslech toho slova) metrem. Všechna tato kina mají aspoň dva sály (resp. přesně dva sály). Kino s jedním sálem jsem tady v Británii viděla snad jen v Edinburghu, to vypadalo skoro jako biograf v mé rodné vsi (vzpomínala jsem nostalgicky), ale asi je to spíš výjimka. Když jsem byla v kině v Londýně, připadalo mi nějaké povědomé, nevěděla jsem proč – a pak mi to najednou došlo. To kino se přece jmenuje Odeon. Jako kino v Glasgow. Takže proto vypadá stejně. Tato logická úvaha by v Česku zřejmě nefungovala, nepředpokládám, že kino Svět v Brně vypadá stejně jako kino Svět na Kladně. No, ale tady aspoň máte jistotu, kam (do jakého prostředí) jdete. Zajímavé je také prohlédnout si sál po skončení představení – všude je neskutečný nepořádek. Všechny sáčky, plechovky, krabičky, vstupenky, zbytky popcornu a čipsů se povalují po zemi. Však to nějaký bývalý nezaměstnaný, díky nám už zaměstnaný, uklidí. Ceny vstupenek jsou přiměřené, odpolední představení bývají lev-

nější, všude mají slevy pro studenty. Filmy jsou většinou americké a britské, v GFT dávají filmy evropské, iránské, japonské, staré, dokumentární... Moc ráda tam chodím; už se těším na nový film W. Allena *Sweet and Lowdown*, který tam má premiéru příští týden. Nejlepším filmem, který jsem tady viděla, je bezkonkurenčně *Being John Malkovich*, špatné nebyly ani *East Is East* a *Boys Don't Cry*.

Odbočka knihovnová:

V univerzitní knihovně mají studenti k dispozici celá dvě patra počítačů, i s přístupem na Internet. Počítačové místnosti jsou i v budovách jednotlivých ústavů či kateder. Ani tak však není situace ideální, často se na počítač stojí fronta.

Knihovna samotná má jedenáct poschodí s různými odděleními – namátkou vybírám: astronomie, chemie, sociologie, zemědělství, právo, orientalistika, teologie, vojenství, hudba. Je tam samozřejmě také čítárna časopisů, oddělení krátkodobých výpůjček a zvláštní místnost určená k odpočinku, občerstvení či popovídání si s kamarády. K dispozici je několik videí a hi-fi věží a také asi troje klávesy se sluchátky, když si chcete něco přehrát či zkomponovat.

Učitelé fakulty si mohou vypůjčit neomezený počet knih, studenti pracující na projektu dvacet a ostatní studenti dvanáct. Pokud má někdo zkušenosti s pražskou knihovnou v Klementinu, byl by mile překvapen zdejším systémem. Můžete volně procházet mezi regály plnými knih, vybrané knihy si číst u stolků, nebo je odnést dolů do přízemí, kde vám zaznamenají čárový kód knihy do vašeho počítačového účtu a můžete si knihu odnést domů. Výpůjční doba je většinou měsíc, ale knihy ne příliš často půjčované si můžete nechat i měsíce tři. Výpůjční dobu si můžete prodloužit přes počítač.

Také otevírací doba knihovny je výborná. Ve všední dny je knihovna otevřena od osmi hodin ráno do jedenácti večer, s tím, že knihovní služby jsou k dispozici od devíti ráno do půl desáté večer. V sobotu je otevřeno od půl desáté do půl osmé, v neděli od půl desáté (služby fungují od dvou odpoledne) do půl desáté. Takže jak vidno, vědychtiví studenti mohou studovat téměř permanentně. Zvláště tak od jedenácti do pěti během dnů všedních bývá knihovna dost plná.

Také počasí je tu zajímavé.

Předkládám a překládám charakteristiku místního počasí z knihy od Davida

Rosse *Xenophobe's guide to the Scots* (v roce 1999 ji vydalo nakladatelství Oval Books v Londýně):

„Vždy je dobré mít po ruce nějakou poznámku o počasí, kdybyste náhodou s někým mluvili, nebo někdo mluvil s vámi. Počasí je neustálým zdrojem rozhovoru. Je to pozoruhodné, když vezmeme v úvahu, že Skotsko nabízí pouze dva hlavní typy počasí: mokro nebo sucho, s podtypy: větrno a nevětrno. Kombinace jimi nabízené jsou dostačující pro smysluplnou konverzaci. Můžete rozehrát s: „A bit wet today,“ na což se dá odpovědět „Aye, but not so windy.“ Nebo můžete začít s větrem či jeho absencí: „It's a nice, fresh breeze,“ na což může následovat odpověď „Aye, a grand day.“ Ve dnech, kdy je zároveň mokro i větrno*, na sebe lidi jen pohlédnou zpod svých kapucí a řeknou: „Oh, my!“

Drobný déšť je nazýván *Scotch mist*, a skotské přísloví říká: „Skotské mrholení promočí Angličana na kůži.“ Další velmi známá pranostika o počasí praví: „Jestliže není vidět Ben Nevis**, znamená to, že prší; jestliže je Ben Nevis vidět, znamená to, že se schyluje k dešti.“

Jen tak pro ilustraci: teď začátkem června je venku kolem 13–15 stupňů, je zataženo a občas nás navštíví *Scotch mist*.

A úplně na závěr nesmím zapomenout na „českou“ čajovnu, resp. tchai-ovnu, jak je majiteli nazývána. Jsou jimi dva skotští studenti češtiny z naší katedry a jejich kamarádi. Nadšení čajovnamy pražskými, rozhodli se vybudovat podobnou oázu pohody i v Glasgow. Sehnali místnosti, vymalovali je, vyházeli různé haraburdí, přinesli židle, stoly, konvičky, obrázky, objednali čaje, rozvrhli si služby – a čajovna od května funguje. Ceny jsou mírné, čaje chutné, obsluha přátelská. Otevřeno je každý den, asi od poledne do deseti večer, hraje se tam alternativní hudba (pod tímto pojmem si lze představit téměř cokoli), a když je hezky, dá se sedět na verandě před čajovnou a dívat se na břeh říčky Kelvin, kde je sice zatím spousta odpadků a odhozených věcí, ale až to tam nebude... Čajovna má také nádherný bathroom, i s vanou, zrcadly a svíčkami. Občas tam člověka napadají geniální myšlenky.

* což je tedy dosti často

** nejvyšší hora ve Skotsku

Marcela Reslová

English page

Blábylon Brooks Brothera

Kdysi úhledně oblečený muž v obleku šedi dřevěného uhlí chrčil výkřiky daleko méně konzervativní než jeho šaty. „ZMRGRRRR ZASRAAAAAHH...KRUCIP-ROBOEEH!“ Jeho nadávání ztratilo už dávno jakoukoliv souvislost.

Když říkám 'kdysi úhledně oblečený', nemluvím o době před třidvaceti lety, kdy prošustroval všechny peníze na dostizích a stal se z něj somrák. Mám na mysli dobu před takovými sedmi nebo osmi minutami. Jak znovu a znovu a znovu a znovu mlátil aktovkou o sloup lampy, kravata od Herma se mu uvolnila zpod saka Turnbull and Asser a jako nějaký divoký černý jazyk mu vystřelila od krku. Jeho aktovka dostávala pořádný výprask.

Přes rameno jsem zaslechl, „Ježíšmarja, ten chlap se posral.“ Nebyl jsem jediný divák. Majiteli onoho bystrého pozorování mohlo být tak sedmnáct, byl to takový ten snob v zelených kapsáčích a modrém triku. Nejsem si jist, jestli to říkal sám pro sebe, anebo jestli to bylo spíš určeno šestnáctileté krásce ve skotské sukni, která stála vedle před nějakými bohatými nakupujícími Mexičany, kousek napravo od norského turisty. Za Mexičany jakýkoliv myslitelný stereotyp bohaté turistické oblasti jižní Kalifornie zamrzl v jakýsi nemotorný shluk. Staří zbohatlíci se silikonovými milenkami, Japonci s drahými fotoaparáty, buržouští na svatebních cestách, znáte to.

„ZKURVRRRREEEAAAHH.“ Objekt všeobecného zájmu pustil aktovku a přísahám, že kdyby ten chlap byl místo na Faye street uprostřed olympijského stadionu, všechny kladiváře by porazil a přivezl by domů zlato. Jeho taška by vážně vlítla až do růžového štítu obchodu Victoria's Secret na protější straně ulice, kdyby po cestě nenarazila do plazícího se jaguara. Osmahlý osmasedmdesátiletý hráč golfu sedící v té silniční překážce se na onen zjev nerozkřikl, svou nelibost neventiloval ani klaxonem. Pouze pozvolna zastavil a sledoval to, co se odehrávalo před námi všemi.

Vlastně všecko okolo tohoto děsivého návalu zuřivosti se zastavilo. Tato demonstrace dervišského tanečního běsnění znehýbněla všecko, co mělo zrovna cestu kolem. Nevybavuji si

„Babel On, Brooks Brother“

The once well-groomed man in the charcoal gray suit was emitting expletives far less conservative than his attire. "MOTHER FRIGGINAH SHKFRUCK-INIK... GOD SHWEGGA NUKLARRRKK!" He'd long since abandoned any coherence in his swearing.

When I say, 'once well-groomed,' I'm not talking twenty-three years ago when he blew all his money at the tracks and became a bum. I'm thinking, like, seven or eight minutes ago. As he bashed his briefcase against the lamp post over and over and over and over, his tie freed itself from his Turnbull and Asser jacket and shot out from his throat like some wild black Hermes tongue. He was absolutely punishing that briefcase.

Over my shoulder, "Jesus Christ, that guy's going totally ape-shit." I wasn't the only spectator. The owner of this astute observation was a kid of around seventeen dressed in khaki chinos and a blue polo shirt, one of those little snobby types you see around. I'm not sure if he was pointing this out to himself or to the cute sixteen year old in the blackwatch plaid skirt. She was standing in front of some wealthy Mexican day-shoppers and slightly to the right of a Norwegian tourist. Behind the Mexicans every conceivable stereotype from a rich touristy area of Southern California had congealed into one gawking throng. Rich old men with their siliconed mistresses, Japanese with expensive cameras, honeymooning yuppies, you name it.

"SONOFLAGLGHHHH." The spectated let loose his briefcase and I swear if this guy was in the middle of some stadium at the Olympics instead of Faye street he would have beaten all those hammer tossers and brought home the gold. Seriously, his bag would have crashed into the pep-to-pink of the Victoria's Secret compound all the way on the other side of the street if it hadn't thumped into the side of a snail-slow Jaguar. The too-tan seventy-eight year old golfer cum highway obstacle didn't shout at the beserker or even honk his disapproval, he just eased to a stop and took in what was unfolding before us all.

In fact, apart from this flailing fury, everything had stopped. This demon-

Jen si zmatkuj, sakáči!

Kdysi dobře upravený muž v obleku barvy šedivé, podobné dřevěnému uhlí, chrčil kletby mnohem méně upjaté, než jak vypadal jeho oděv. „ZASRANÁ FRIGGINAH SHKPRRACIINK...BOŽE SHWEGGA NUKLARRRKK!“ Velmi dávno již jeho nadávky ztratily na souvislosti.

Když řeknu „kdysi dobře upravený“, nemyslím tím dobu před dvaceti třemi lety, kdy rozfrcal všechny svoje peníze a stal se vandrákem. Myslím tím dobrých sedm nebo osm minut. Jak mlátil svojí diplomatkou do pouliční lampy znovu, znovu, znovu a znovu, jeho kravata značky Hermes se uvolnila ze sevření saka od Turnbulla a Assera a divoce povlávala, jako nějaký černý jazyk. On tu tašku trestal zcela nemilosrdně.

Za mým ramenem se ozvalo „Můj bože, ten chlápek se snad úplně posral.“ Nebyl jsem tedy jediným přihlížejícím. Autorem tohoto všímavého postřehu byl asi sedmnáctiletý mladík oblečený v khaki kepru a sportovním tričku modré barvy, prostě jeden z těch fouňů, které potkáváte. Nejsem si tak zcela jist, zdali to poznamenal pouze pro sebe, anebo kvůli té rozkošné šestnáctce v kostkované sukni. Ta stála před skupinkou movitých mexických výletníků a trošičku vpravo vedle norského turisty. Za Mexikány se scucly do jednoho davu všechny ty přihlouplé a únavné stejné typy lidí, kteří se vyskytují v oblasti jižní Kalifornie, zbohatlé turismem. Staří a bohatí pánové se svými silikonovými milenkami, Japonci s drahými fotoaparáty, mladí perspektivní podnikatelé na líbáčkách, cokoli chcete.

„ZMRDAGLNGHHH.“ Onen muž vypustil svou aktovku a přísahám, že pokud by byl někde uprostřed olympijského stadionu namísto Faye street, jisto jistě by porazil všechny ty koulaře a přivezl by domů zlato. Vážně, ta jeho taška by doopravdy vletěla do těch svítivě růžových budov na druhé straně ulice, patřících firmě „Viktoriino tajemství“, kdyby se však nebyla zastavila o bok přišerné pomalu jedoucího jaguára. Osmahlý sedmdesátiosmiletý golfář za volantem té dálniční překážky, nejenže na zběsilce nezařval, ale ani nevytroubil do světa svůj nesouhlas, pouze zastavil a pochopil to, co se nám všem nabízel.

Ve skutečnosti se všechno mimo tuto chvíli neovladatelné zuřivosti zastavi-

jediný úder svého srdce. Ani ti dva holubi nedokázali vzlétnout, jen tam seděli a zírali svýma krásnýma holubíma očima. Muž vzápětí začal bušit do palmy, jako kdyby právě řekla nějakou sprostotu na adresu jeho mámy, a s pěnou u huby vykřikl, „*GERRRD ZASKRRR!!!!*“

Reakce davu byla nádherná. Hráč pozemního hokeje ztuhl a zalpal po dechu; tatík z Yokohamy upustil svůj nikon, aby zakryl obě uši svého syna; postarší Filipínka mlaskla. Ten člověk na nás dokonale přenášel své emoce způsobem, který nás všechny šokoval. Každý muž, žena i holub rozuměl této komunikaci. I kdybychom ale sebevíc chtěli, zaboha bychom si to nebyli schopni vysvětlit; mé znalosti filipínštiny nestojí za moc a myslím, že ten Nor by japonštinu potřeboval trochu víc než jen oprášit. S každým dalším hrozivým úderem a výkřikem stavěl nanovo Babylonskou věž.

Měl jsem zjevení. Kmitající se paže, gejzír slin, nesrozumitelné výkřiky: toto je hlas Boha – poté, co si ukopl palec.

pozn. red.: Herma, Turnbull a Aser jsou značky oděvů.

překlad Voloda

stration of whirling dervish rage stopped everything dead in its tracks which wandered by. I don't remember my heart beating, not once. Hell, even the two pigeons couldn't lift off, they just sat there staring with their pretty pigeon eyes. The man then started socking a palm tree like it had just said something crude about his mom, and almost foaming at the mouth he cried, "*GERRD FLARKING!!!!*"

The crowd's response to this blurt was beautiful. The field hockey player froze and gasped; The father from Yokohama dropped his Nikon to cover both of his son's ears; an elderly Phillipino clucked her tongue. The man was transmitting his emotions to us perfectly, in a way so effective it shocked us all. Every man, woman, pigeon, understood this communicaton. If we wanted to we couldn't have explained it to each other; my Tagalog is terrible and I think the Norwegian's Japanese was a bit more than rusty, but we all understood the man. With each windmill punch and scream, he was reerecting the Tower of Babel.

I had an epiphany. Arms flailing, spit spewing, inarticulate yelps: this is the voice of God – after he's stubbed his toe.

Mike Baugh

lo. Ta ukázka vzteku podobné zběsilosti tančících dervišů přimrazila k zemi vše v nejbližším okolí. Ani jedenkrát se nepamatuji, že bych slyšel tlukot svého srdce. Ksaku, ani ti dva holubi nemohli vzlétnout, pouze tam seděli a zírali těma svýma rozkošnýma očičkama. Ten muž začal vzápětí mlátit do palmy, jako by řekla něco sprostého o jeho matce, a téměř s pěnou u úst vykřikl: „*GERD FLARKING!!!!*“

Reakce davu na tento výžblept byla nádherná. Hokejový hráč ztuhl a vyjeknul, tatík z Jokohamy upustil svůj nikon, aby mohl zakrýt uši svému synovi a postarší Filipínka mlaskla. Ten muž nám sděloval své pocity zcela jasně a s přímočarostí, která šokovala nás všechny. Každý muž, žena, holub rozuměl tomuto způsobu komunikace. Avšak i kdybychom chtěli, nemohli bychom si to navzájem vysvětlit. Moje filipínština je strašná a myslím si, že japonština toho Nora by také rozhodně potřebovala více než oprášit, avšak všichni jsme tomu muži rozuměli. S každou rozmáchlou ránou, s každým výkřikem znovu vztyčoval Babylónskou věž.

Měl jsem zjevení. Ruce bezmocně povlávající, dávení slin, neartikulované výštěky: toto je hlas boží poté, co si ukopl svůj prst.

překlad Martin Pehal

OD DIDEROTA SE MNOHÉ ZMĚNILO

Střední škola je považována za „křižovatku“, odkud vedou další cesty různými směry – do odborné praxe, na vyšší studium, univerzitu, do rekvalifikačního kurzu nebo také, a to bychom nechtěli, do čekárny pracovního úřadu (zde prý úředníci vycházejí velice dobře s gymnazisty, neboť, jsou to univerzálně vzdělaní lidé). Nebylo tomu ostatně vždycky, co existovala klasická i reálná gymnázia? Tedy nic nového pod sluncem. Škoda jen, že nemáme gymnazistů o něco více – gymnaziální studium se týká pětiny středoškolské studující populace v České republice, což z hlediska evropských vyspělých zemí není moc (navíc se přibližně ze dvou třetin jedná o studenty víceletých gymnázií, kteří se pro gymnaziální dráhu museli rozhodnout velmi záhy, ještě když si doma „hráli s kostkami“). Možná to byl skutečně dobrý „vrh kostkou“ – naši gymnazisté v mezinárodních kláních – měřeních sil jako je TIMSS či PISA (

výzkumy monitorují vědomosti a dovednosti v přírodovědě, matematice apod.) bodují mezi nejlepšími účastníky.

Dnešní gymnázia tedy nežijí v žádném vakuu. Musí čelit konkurenčnímu tlaku na mezinárodní úrovni, středních odborných škol i náporu internetového fenoménu, kdy gymnázium již není (podobně jako jiná střední škola) pro svého žáka výhradním zázemím poznání.

Od časů osvěcenectví a doby slavného vynálezce a učence Františka Křížáka, která přála vzniku klasických i reálných gymnázií, se mnohé změnilo. I když předchůdcem těchto změn byla euforie kolem slavné Encyklopedie osvícence Diderota, nežádají se od dnešních gymnazistů jen „encyklopedické“ znalosti, ale mnohem, mnohem více. To všechno jsou vlivy, které způsobují zvyšující se nároky na gymnázia, jejich profesory i studenty. To všechno jsou věci, které

se neobejdou bez informací. Dnes už je také známo, že „vydatný tlak na informace může být kompenzován zase jen vydatným informačním zdrojem“. Kam za takovýmito informacemi jít?

Stačí si na svém nebo školním počítači najít webovou adresu www.uiv.cz (Ústavu pro informace ve vzdělávání), který má za sebou již dlouholetou informační a publikační zkušenost. Pročtením web stránek získáte představu o informačních možnostech ústavu, které budete moci v budoucnu využít pro vaše osobní i pracovní potřeby.

Součástí ústavu je nakladatelství Tauris, které má mezi českými nakladatelstvími specifickou úlohu: zaměřuje se na oblast vzdělávání. Každoročně vydává statistické ročenky (výkonová, PAM, ekonomická), publikuje nejvýznamnější tuzemské dokumenty, např. České vzdělání a Evropa, Školství v pohybu, Školství na křižovatce, Priority pro českou

vzdělávací politiku, Uplatnění absolventů škol na trhu práce, Sonda Maturant 98 – krok ke srovnatelné maturitě. V rámci překladů vydává např. Pohled na školství v ukazatelích OECD, Klíčové údaje o školství v EU – včetně grafů s možností porovnání naší země s jinými státy. Dále překlady publikací, zabývající se školskými systémy v Evropě (v zemích Evropské unie a dále v Maďarsku, Slovensku, Slovinsku, Kypru, Lotyšsku, Bulharsku, Rumunsku, Estonku, Polsku, Litvě). Tauris publikačně podporuje přípravu národního programu rozvoje vzdělávání Výzva pro deset milionů a přípravu reformy maturitní zkoušky. Informuje o účasti Ústavu pro informace ve vzdělávání v důležitých mezinárodních projektech a zpřístupňuje významné komparativní dokumenty o pozici našich výsledků ve vzdělávání v porovnání se zahraničím, např. v rámci ediční nabídky nelze opomenout publikaci informující o výsledcích naší účasti v mezinárodním měření dovedností žáků 3. a 4. ročníků středních škol – včetně

výsledků našich gymnazistů (výsledky projektu TIMSS). Kromě publikací pro odbornou veřejnost vydává publikace i pro veřejnost laickou. Veřejnosti nejznámějšími výstupy jsou informace z registru Síť škol MŠMT a seznamy a žebříčky středních škol (SET99). **Program SET99 určitě znáte, neboť umístění PORGU v žebříčkách v publikaci SET99 – TOP100 je v mnoha ukazatelích velmi pěkné.**

Konkrétní nabídku publikací najdete v hlavním menu na web stránkách ústavu pod názvem Prodej publikací.

Nakladatelství Tauris zahrnuje do svých služeb v současné době nejen zprostředkování takovýchto informací, ale i další služby. Kromě zpracování výstupů standardních (např. publikace, hlavičkové papíry, vizitky, desky, formuláře, dotazníky, různé školní tiskoviny, jubilejní almanachy, plakáty), nestandardních (např. potisky desek, tužek), jsou to služby další (např. jazykové korektury, expedice zakázek).

Vzhledem k tomu, že pro PORG již Tauris tiskne tento váš časopis, lze nabídku v budoucnu ještě více rozší-

řit a zaměřit se zejména do oblasti další spolupráce.

Co všechno vám může Tauris nabídnout? Kromě přímého zpracování vašich podkladů na profesionálních pracovištích (v grafickém studiu s vlastním osvitem, tiskárnou vybavenou pro plnobarevný tisk, knihárnou) i pomoc a radu při zpracování nových vlastních tiskovin. Další možností je zaškolení při práci na SW pro grafická studia nebo možnost seznámit se s celým procesem tvorby tiskových výstupů (od zadání zakázky až po výsledné knihařské zpracování). Vzhledem k tomu, že celou zakázku zpracováváme v jednom objektu, není sledování technologického procesu zpracování zakázky náročné ani na přemístování. Lze proto pro menší skupinky zájemců zařídit možnost jednorázové poznávací exkurze. Pokud by vás zajímaly konkrétnější informace o nakladatelství Tauris, stačí si je vyhledat web stránkách.

**Renata Novotná
Daniela Hatinová
ÚIV, nakladatelství Tauris**

Výtvarné umění v létě

Opravdu nás už čeká léto a v té době se po výstavách moc nechodí. I když se může stát, že není zrovna nic moc na práci, venku třeba prší a spát se Vám nechce. Výstavní síně jsou pod střechou, otevřeno bývá do šesti odpoledne, dá se tedy stih-

nout ještě nějaká večerní akce a za své studentské vstupné máte o nové zážitky z duchovní oblasti postaráno.

Dnes chci upozornit nejen na probíhající výstavy, ale i na stále expozice, na které je potřeba více času.

Veletržní palác

Funkcionalistická budova, která okouzila svou elegancí, vznikla v letech 1925–29. Dnes propůjčuje svůj monumentální interiér modernímu umění. (Pokud se nedostanete do newyorského Gugenheimova muzea, nezoufejte. Pohled k nebi je v obou budovách podobný.)

Jitka a Květa Válový

Dvě osobnosti české poválečné tvorby. Starší dámy, dvojčata, jsou k nerozeznání. Jejich práce je ale osobitá. Robustní plát na Květy (+1998) a štíhlé linie Jitky ukazují rozdílné a přeci stejné pohledy na život člověka. Jejich domovem je Kladno a proto je připojena malá výstava „Fenomén Kladno“. Nepřehlédněte! Najdete tam grafiky Vladimíra Boudníka. Prodlouženo.

Antonín Kratochvíl – Beze slov

Fotografie o nelidských poměrech světa Američan z Lovosic. S jeho mladou ženou a starou sestrou jsem se seznámila v Central parku. Fotografie, které jsem proto

vyhledávala v New York Times magazínu, se mi líbily. Bývaly to netradiční portréty bohatých a významných lidí. Expozice Beze slov mne nenadchla. Asi je problémů světa na fotkách dost. Klidně bych dala přednost dokumentům Standy Zbyňka, méně bohémského českého žurnalisty.

Chystá se:

Soubor litografií Lawrence Ferlingettiho.

Čím bude pro nás zajímavý? Navazuje na maraton čtení jeho literatury (beatnická generace). Autorem expozice je grafik Ivan Špirk.

16. 6. – 13. 8.

Ceny mladého výtvarníka roku a Laureáti ceny J. Chaloupeckého.

Deset nejzajímavějších autorů do třicátýchpátých let. Nechme se překvapit.

29.6. – 20.8.

Šternberský palác

Siena v Praze, dějiny, umění a společnost

Pro milovníky historie lahůdka. A kdo chce, tak jako já, zavzpomínat na úžasné město Sienu, musí vidět nádherné ručně malované mapy Toskánska, zakládací listinu sienské univerzity vydanou Karlem IV., prostě jít od 21. dubna do 2. července na výstavu.

*Pokud jste nestihli **Göttingenský oltář**, na který jsem upozornila minule, máte možnost spojít prohlídku.*

Neodcházejme ještě ze Šternberského paláce. Podívejme se, co skrývá:

Italští „primitivové“ 14. a 15. století

Tehdy fungovala v Itálii tři centra umění: Florencie, Siena, Benátky. Malíři byli organizováni v cechu lékárníků. Na obrazech se uplatňovala dekorativnost, strnulost, plošnost a symbolika.

16. a 17. století

zastupuje např. Bassano, El Greco, Tintoretto, a vedutisté. To vše potkáte na jednom patře a připomenete si slavné italské školy.

Německé a rakouské malířství 15. až 18. století

Lucas Cranach, Hans Holbain s technikou „grisaille“ (malba

v šedavém tónu simuluje sochu), Albrecht Dürer a jeho světoznámá malba na topolové desce „Růžencová slavnost“. (Najdete jeho autoportrét?)

Nizozemí 15. a 16. století

Vás musí zaujmout. Galerie má zásluhou Kaňkovy a Nostické sbírky velmi slušné zastoupení následníků Van Eycka, rodiny Brueghelů, ale je tu i oblíbený obraz prof. Rolečka: Opilá nevěsta Johannese Sanders van Hemessena, který vznikl v polovině 16. st pod vlivem Leonarda da Vinci. Je to opravdový portrét, žádná idylka.

Holandské a vlámské malířství 17. století

Tento soubor je velmi oceňován a říká se, že máme nejlepší kolekci ve střední Evropě.

Jak víte, v 17. st. se Nizozemí rozdělilo na jižní katolické vlámsko (objednavatelem umění je církev, velké biblické náměty) a severní protestantské Holandsko (zakázky kupců a obchodníků, vynikající zátiší, osamostatní se krajina). Můžete si prohlédnout Saveru, Rubense, Rembrandta, Ruysdaela, Halse, van Dycka, van Goyena, van de Velda a mnoho dalších.

Národní galerie by pro dnešek stačila. Chce to změnu a tak rychle na Staroměstské náměstí, kde probíhá „výstava roku“.

Toyen

Velmi záhadné jméno. Když jsem byla malá, myslela jsem, že zní správně Štýrský – Toyen. Teprve později jsem zjistila, že druhá polovina patří výtvarnici, avantgardní Marii Čermínové. Ta odvrhla své rodné a nahradila pseudonymem. Do roku 1947 žila v Praze, přátelila se s J. Štýrským (vytyčili směr artificialismus) a ve svých 45 letech odešla s J. Heislerem do Paříže ke kamarádům Bretonovi, Péretovi a dalším. Stala se významnou osobností surrealismu. Dožila se roku 1980, aniž by česká veřejnost znala její poválečné osudy. Právě výstava v Domě u kamenného zvonu a v prvním patře Staroměstské radnice od 12.5 do 6.8. dohání mezeru.

Dílo, záhadné jako jméno autorky, se vyznačuje proměnami tmy ve světlo, mnohostí struktur (použila drippingu dřívě, než se jím proslavil J. Pollock), nepostřehnutelným opakováním

prvků, barev. Snová plátna nejsou sny. Její obrazy se dají těžko vysvětlovat, protože neodkrývají životní zázemí autorky. Musíme je jen vnímat a nechat na sebe působit. A to právě stojí za to.

Až projdete expozici, pokuste si tipnout, jak vzniklo její umělecké jméno.

Drobnost na závěr:

V letohrádku Hvězda (v létě krásná vycházka s pohodováním v oboře), je nová expozice.

Evropská grafika 15. až 18. století ze sbírky Jiřího Karáska ze Lvovic.

Skvělá přehlídka dřevořezů, mědirytin, leptů, akvatint, starých tisků z Anglie (např. Dudley), Čech (Hollar), Francie (Callot), Itálie (Mistr v kostce), Německa (Durer), Nizozemí (van Leyden), Španělsko (Goya). Trvá do října 2000 a „Rolečkovci“, nenechte si ji ujít!

Viděli jste textilie Egypta v Konírně Pražského hradu? (do 27.8.) Nebo v Troji staré mapy Dálného východu? Fotografie atelieru Langhans v Malé galerii Rudolfiny?

Výtvarné umění žije i v létě a psala bych dál, nejen o Praze. Všude se něco děje a dá se vidět. Musím Vám i sobě popřát hodně nových dojmů a prožitků v době prázdnin. Tak tedy hezké volno a šťastné setkávání s výtvarným uměním!

Jitka Huňková

Otázky do postele II.

1. Jaké zvíře byste si přál, aby měla vaše milá?
2. Jaký kus nábytku by o vás mohl nejvíce prozradit?
3. Co byste si přál, aby vás trápilo?
4. Jakým způsobem byste si mohl nejučinněji připravit špatnou náladu?
5. Co si nejčastěji z dlouhé chvíle kreslíte?

Máte komplexy? Co takhle si přečíst o jednom, který popsal vyučující volitelného předmětu „Psychologie“. (Můžeme to nazvat třeba Bakalářův komplex.)

Midasův komplex

Midasův komplex – vědomá či nevědomá tendence zbavit se svědků svého selhání, slabosti, prohry; podle mýtického krále Midase, který nechal popravovat své holiče, kteří jediní věděli, že má oslí uši (u nás známější ve verzi o králi Lávrovi).

Nejčastější oblasti výskytu tohoto komplexu by mohly být:

Psychoterapie

Terapeut (příp. zpovědník) je často rezervoárem, skladištěm, do kterého odkládáme to, za co se stydíme, co je „nečisté“. Úleva přichází hned na dvou rovinách:

a) odlehčení, jako bychom se něčeho doslova zbavili.

b) on nás nezavrhne, přestože jsme takoví; on to přežije. To nám dává sílu znovu přijmout sami sebe.

Po nějaké době se však takový člověk může stát nepohodlným. Důvodem nemusí být obava z toho, že by „prosa-koval“ (tj. že by o nás mluvil s jinými), ale pouhá skutečnost, že vůbec existuje někdo jiný, mimo nás samých, kdo něco „nepohodlného, zakázaného“ o nás ví. Zde mohou mít svůj počátek naše agresivní fantazie (např. přání jeho smrti). Stálo by za pozornost analyzovat pocity pacientů, kteří se dozví, třeba dávno potom, co léčbu ukončili, že terapeut zemřel. Může v tom být i hodně úlevy.

Celá věc je lechce paradoxní: Od „zmi-zení“ terapeuta očekáváme vyléčení narcistického zranění, které jsme si sami dobrovolně způsobili, protože jsme v jisté chvíli potřebovali, aby nám naše „vady“ někdo pomohl nést.

Pocity zahanbení a studu, které jsou

hnací silou komplexu, mají pravděpodobně svůj původ/předobraz v době, kdy jsme jako malé děti ještě dostatečně nezvládali osobní hygienu (např. vyměšovací funkce), ale již jsme si to uvědomovali a pomalu za to přebírali odpovědnost.

Život s druhými

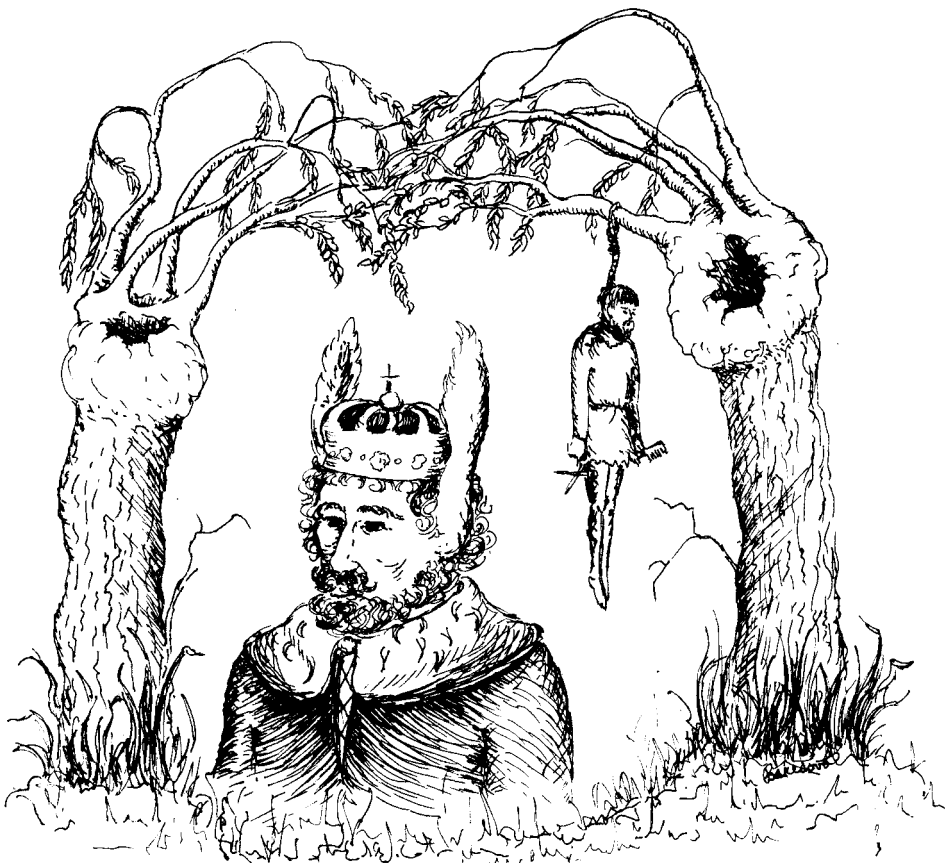
Zde by mohla analýza začít otázkou „Na co byste si přál, aby váš partner zapomněl?“. Ústřední myšlenka Kunderovy *Nesmrtelnosti* je, že žijeme především ve vědomí ostatních. Zásadní a rozhodující je to „co si o nás druzí myslí“. Máme snahu, aby naše

obrazy v cizích myslích byly důstojné, aby neměly trhliny. Pokud se nám to u někoho nedaří, nebývá nám takový člověk příjemný. Příčina mnohých rozchodů může být snaha najít si někoho nového a v něm začít budovat svůj nový, povedenější obraz.

Zvláštním případem je nepředložené svěření se někomu ve slabé chvíli, v alkoholovém opojení apod.

Evoluční podklad Midasova komplexu

Společenský status a s ním spojené výhody (přístup ke zdrojům, rozhodování, sexuální reprodukce) do značné míry závisí na tom, co si o nás druzí myslí.



Je tudíž pravděpodobné, že se v průběhu evoluce vyvinul psychický mechanismus, který nás usměrňuje v tom, jaký postoj máme zaujmout vůči lidem, kteří o nás vědí informace, které by nás v očích ostatních mohly poškodit. Úniku informací lze v zásadě zabránit těmito způsoby:

- fyzicky se takového člověka zbavit
- předem jej prohlásit za lháře, mluvku, zdiskreditovat jej
- být mu prospěšný a tak se učinit výhodným
- dozvědět se na něho něco podobného

Doplňující poznámky

1. Na jednu variantu komplexu mě upozornil prof. Matějček: Často nemusíme mít rádi ani ty, kteří nám

prokázali nějaké dobrodiní, zvláště když ono „dobrodiní“ či dokonce „záchrana“ přišly v situaci, kdy jsme se sami cítili zahanbeni. Jeden takový případ líčí Machiavelli ve svém Vladaři: Jistý panovník byl při lovu zachráněn prostým vesničanem. Panovník se mu odměnil tím, že ho nechal popraviti.

2. a) Kolik máte takových holičů?
b) Jste někomu holičem?

3. Vděčné rezervoáry jsou neznámí lidé, které potkáme jen jednou v životě a kterým své bolesti a tajemství svěříme a vzájemně si zmizíme.

4. Zajímavý může být pocit starého člověka, který zůstal na světě sám. Může v tom být i jistá úleva – nikdo o něm

nic neví, neexistuje žádná paměť, potenciální žalobce.

5. Anti-Midasův komplex: vůči těm, kteří zažili naše vítězství, triumfy.

6. Paradox člověka: touha mít tajemství a zároveň se o něj podělit. (V pohádkách se to řeší tak, že tajemství svěříme zvířatům, rostlinám, vrbám apod. Případně těm, kteří brzo zemřou – třeba naší rukou.)

7. Tušení, že jednoho svědka se nelze zbavit – svědomí, Boha.

8. Jaké by byly možné léčby Midasova komplexu?

Petr Bakalář

Perly sviní(m) III.

výroky pronesené v kvintě

p. p. Klaus:

- „Když je -30°C, tak to seno není zrovna good!“
- „Vy tady fetujete v hodině, Šimone! Co to tady máte za bordýlek!“
- „Měl několik neodstranitelných pedagogických nedostatků – nedostatek temperamentu a beřary.“

(O panu Zemanovi)

- „Když tady vyleze Lorenc a praští mě sekerou, tak já ho nemůžu vyhodit, protože nemá splněnou povinnou školní docházku. Vy se smějete, Zdeňku, ale vy už jste tu sekury propás.“

pí pa Fořtíková:

- „Petře, já teď sedím blízko a možná, že vám vlepím facku.“
- Bobo: „Já už nemůžu. Já tady umřu. Potřebuju svůj kardiostimulátor.“ - Fořtíková: „To je dobře. Alespoň bude klid.“

p. p. Krč:

- „Petře, já bych vám doporučil lázně, nebo zdravotní procházku, ale vezměte si převlečnick, abyste ve vlhkém ránu neprovlhl. A kupte si v nějakém vetešnictví špacírku. Na čerstvém vzduchu se vám bude lépe přemýšlet.“
- „Včera jsem vypil láhev whisky a přemýšlel jsem, co s váma.“ (O opravě testů.)

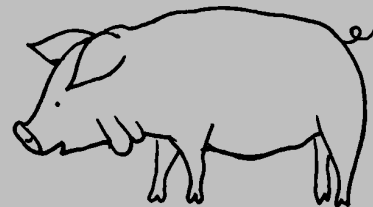
p.p. Kubíček (dochvilnost – ctnost)

- Tereza L.: „Chcete říct, že moje špatné výsledky nejsou na reparát?“ - Kubíček: „Ne, chci říct, že jsem ještě neopravil ty písemky!“

Perlička na závěr:

- Nejmenovaný rodič ze dne otevřených dveří: „Přece nedeme žrát SLÁMU, aby tady mohlo studovat naše dítě!!!“

Lucie Zelená & Fish



Test! Test! Test!

Každý z nás má určité rituály, určitá gesta, která jsme si během života osvojili, jsou pro nás typická a jsou už vnímána jako součást naší osobnosti. Většinou (bez nároku na nějakou hlubokou psychologickou analýzu) jsou to vzpomínky na nějakou událost, která jedince ovlivnila a zapsala se mu hluboko do paměti. Často se může jednat o situaci, prožitu již při porodu, v jiných případech ale i v dospělém věku.

Naše agentura, vycházející z těchto předpokladů, provedla v hodinách, odučených v sextě během tohoto školního roku, exkluzivní výzkum. Nejzajímavější výsledky byly zaznamenány u pí prof. Vlčkové, která vyučuje francouzštinu. Koncentrace jediného slova, totiž slova TEST v jejím projevu je téměř neuvěřitelná. Nezávislí odborníci tvrdí, že tato skutečnost musela být způsobena velmi traumatickým zážitkem. Sama se několikrát vyjádřila v tom smyslu, že jí „roztrhli

test“. Nikdy však nespécifikovala viníky, kteří stejně tak dobře mohli existovat jen v její fantazii. Představa roztrženého testu je zřejmě pro ni natolik děsivá, že cílem hodin se stává PŘIPRAVIT studenty na test. Bohužel tato fixní idea je natolik silná, že své studenty písemnými pracemi téměř zahltila. Jeden student, přející si zůstat v anonymitě, se nám také nedávno svěřil, že se mu zdálo, jak je požírán obrovským TESTEM!!!

Martin Pehal

Vítání pustin a hor svatoivanských aneb Čínské prázdniny

Motto:

Vítejte kamení,
Mé milé ležení
Nebo mě za oltář
Budete neb, polštář

(B. Bridel)

Blažená doba dlouhých dnů plných horka i poledního spánku ve stínu stromů, sladkého nicnedělání, kdy kniha rozečtená volně vyklouzne z ruky a my se noříme a noříme... a ty chladivé večerní koupele mezi světlouškami ve skrytých rybnících či lomech, to bezcílné putování jen tak... Ticho večerní plné vůní usychající trávy a cvrkotu lučních kobylek...

Rozkoše léta jsou opravdu vůní plné, někdy ostré, jindy pomalu plynoucí a s příchutí medu – a stačí jen málo: prostě jich využít, ponořit se do nich. Škola je zapomenuta, město jsme nechali daleko vzadu a míříme na venkov – neboť pouze tady lze v létě žít. Netřeba nám putovat do dalekých krajů – trmácet se za prožitky tak nejistými jako jsou všelijaké ty cizácké atrakce – pravá potěšení bývají totiž obvykle bliž, než tušíme – zabalíme si pár knih, misku na čaj, vějíř a snad ještě pár drobností a vyrazíme. Ještě je pár osamělých, klidných míst, pustin svatoivanských (nebo čínských, chcete-li), kde se léto dá žít (a přežít).

Ovšem k čínskému létu patří především lotosy, s kterými by mohl být v našich zeměpisných šířkách problém. Našel jsem však recept na jejich vypěstování, jak jej popisuje slavný Fen Šu:

Stará lotosová semínka se dvěma kusy rozetřeného puškvorce vložíme do skořápky od vejce a dáme pod kvočnu. Čekáme pak, až se kuřátka budou líhnout. Potom vezme me bláto z hodně starých vlaštovčích hnízd a přidáme k němu asi dvě desetiny chřestu, obé roztlučeme a řádně promísíme. Směs dáme do malých hrníčků a do toho zasadíme připravená semínka. Zaléváme je říční vodou a vyhríváme na slunci. Dosáhneme tak květů velkých jako šálek na víno, s listy svinutými jako hrdla pohárků. Každý se do nich zamiluje na první pohled.

(...) A návod na jejich praktické použití:

V letních měsících, když rozkvétaly lotosy, využívali jsme toho, že se večer zavírají a ráno otvírají. Routa vložila špetku čajových lístků do váčku z tylu a dala jej do srdce květu. Druhého dne jej vyňala a vařila v dešťové vodě.

Byla to nadzemská poesie.

Hezké prázdniny,

Aleš Roleček

